БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган.

№ 209 (8734)
СЕНТЯБРИИН 4
ЧЕТВЕРГ
1958 он

Сэн 20 мүнгэн

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Малай үүлтэр һайжаруулгада онсо анхарал табиха саг ерээ

..., мяха, тоһоной хүн бүхэндэ ...ын талаар США-е хүсэхэ гэ...рэн түрын удхашанартай зо...е шиидхэхын түлөө тэмсэжэ, ...бликымнай түрүү колхоз, сов...д адуу малайнгаа ашаг шэ...араата дээшэлүүлжэ байнхай. ...н бүриһөө жэлдээ хоёр—хоёр ...д мянган литр һү һаадаг, хо...бүриһөө 3,5—4 килограмм ноо...бдаг ажахынууд олошороо.

...зд эдэ дүнгүүднай манай урда ...даһан зорилгонуудые яаба...хангажа шадахагүй байна. Ма...ашаг шэмые дээшэлүүлхэ та... парти, правительствын ха...һан зорилгые амжалтатайгаар ...лхын тула жэлдээ адагынь ...мянган литр, ехэ тоһолиг һү ...аг үнеэдтэй, 5—6 килограмм ...о дунда зэргээр үгэдэг хонид...болохо ёһотойбди.

...хын тула адуу малаа ганса...һайнаар эдеэлүүлхэ, харууһал...еэдые тугалгүйгөөр, хайда...бааха гэхэ мэтээрээ хизаарла...шэ, харин малай үүлтэрые һайжаруулха хэрэгтэй болоно. ...гэхэдэ, жэжэ, муу үүлтэрэй ...е хэды һайнаар эдеэлүүлээ, ...һалаашье һаа, ашаг шэмэнь ...э хэмдээ хүрөөд лэ биратай... саашадаа дээшэлжэ үгэхэгүй ...аниинь мэдээжэ. Тиимэһээ үүл...һайжаруулха асуудал шухала ...үүдэй нэгэниинь болоно бшуу.

...энние һайса ойлгоһон газарта ...оо байдал үзэгдэнэ. Жэ..., Мухаршэбэрэй аймагай ...» колхозойхид хонидойнгоо ...рые һайжаруулха тушаа ехэ ...оролдолго гаргажа, бүхы хони...һайн хусын үрөөр, искусственна ...ар үрэжүүлдэг, жэл бүри хони...ноһонойнь шанараар илгажа, ...й харууһалга хэдэг болоһоной ...р жэлһээ жэлдэ хонидhoo ехэ ...о абадаг боложо байна. Байг...ндо тус колхоз хонин бүриһөө ...а зэргээр 4,2 килограмм ноо...баа. Хониной үүлтэрые һайжа...ха хэрэгтэ анхарал оролдосо...ор хандаһанай ашаар Борьёо...совхоз, Курумканай аймагай ...озууд, мүн бусад зарим ажа...уд яһала һайн амжалтануудые ...даг болонхой.

...ниной үүлтэрые һайжа...ха, имагтал нарин, нарибтар ...стой хонидтой болохын тула...анай хаа хаанагүй оролдол...шээл гаргагдадаг болобошье, ...дэ дутагдалнууд үшөөл бии. ...э хүрэтэр бүхы хониднай ис...венна аргаар үрэжүүлэгдэнэ... Республика дотор эмхидхэг...н гүрэнэй үрэжүүлгын станци...даа эрхим һайн хусын үрэ аба...хонидоо үрэжүүлхэ хэрэг үшөөл ...агүйгөөр ябуулагдана. Хони...ноһонойнь шанараар, бэеынь ...шадалаар илгажа, тус...үртэнүүдые бүридхэхэ хүдэл...сагсоогоо, һайн шанартай...згдэнэгүй. Зарим ушарта ...ноһо үгэдэг хонидтоо бага ноо...адаг хусые табидаг бүдүүлиг ...ануд хүсэдөөр усадхагдаа...байhaap. Олонхи хонишод ис...венна үрэжүүлгэ хэхэ, хониной ...шанараарнь илгаха мэргэ...й болоогүй байна.

...ин бодо малай үүлтэрые һай...лха хэрэг бүришье хангалта...байһан зандаа. Үнеэдые искус...нна аргаар үрэжүүлхэ хүдэлмэ...гдоногүй, колхозуудта үрэ...лэ хэхэ байра түхеэрэгдэнэгүй, ...үрэжүүлэгшэдые хэрэгтэй ...һургадаггүй байна. Зэдын ...ай бүхы колхозуудта энэ жэл ...оол 250 гаран үнеэд искусст...а аргаар үрэжүүлэгдэһэн байна. Эндэхи колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ шухала хэрэгые тоонгүй, бодо малай, хонидой олоороо ороондо орожо байһан мүнөө үедэ техник-үрэжүүлэгшэдээ үбһэ, таряанда гаргажархёод, һанаа амархан һуунад. Энээнние партиин райком, аймгүйсэдком һайса мэдэжэ байбашье, ямаршье хэмжээ абанагүй. Тэндэ хүдэлдэг гүрэнэй үрэжүүлгын станциин мэргэжэлтэдшье биратай нүлөө хүргэжэ шаданагүй.

Гүрэнэй племенной рассаднигай олон жэлдэ хүдэлжэ байһан Сэлэнгыншье аймагта бодо малай үүлтэрые һайжаруулха хэрэг гуримтайгаар ябуулагданагүй. Хэрбээ эндэ племенной фермэнүүдтэ үүлтэр һайжаруулха тушаа анхарал табигдабашье, һүнэй-товарна фермэнүүдтэ өөдтэй юумэ хэгдэнэгүй. Искусственна аргаар тон үсөөн үнеэд үрэжүүлэгдэнэ.

Мүн адуу морид, гахай болон бусад малай үүлтэрые һайжаруулха хэрэгтэ баһал ехэ дутагдал бии.

Эдэ бүгэдэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, колхоз, совхозуудай олохон мэргэжэлтэд, нэн түрүүн зоотехнигүүд, эдэбхи үүсхэл багатайгаар хүдэлнэ, олон ушарта үүлтэр һайжаруулха хэрэгэй доро дарагдажа байхада, тэдэнэр эбсэшоод һуудаг. Гүүртэ, отарануудта племенной хүдэлмэриин тоо бүридхэл ехэнхидээ хэгдэнэгүй. Аймагуудай хүдөө ажахын инспекцинүүд, республикын Хүдөө ажахын министерство үүлтэр һайжаруулха тушаа оролдолго багаар гаргана, зооветеринарна мэргэжэлтэдтэ, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга эрилтэ табинагүй. Имагтал тэрээн дээрэһээ боложо республика дотор эмхидхэгдэһэн гүрэнэй искусственна үрэжүүлгын 5 станцинууд нүлөө багатайгаар хүдэлнэ. Хэтэрхэдээ Улан-Удын, Зэдын, пунктнуудта шанар муутай бухануудые барижа байһаниинь мэдэгдээ.

Саашадаа мал ажал дээрэ иимэ муу баримтануудые, горьтой дутагдалнуудые тэсэжэ болохогүй. Һү, мяха, ноohо жэлһээ жэлдэ ехээр абадаг болохын тулада адуу малайнгаа үүлтэрые эрид шууд һайжаруулха, племенной хүдэлмэрии хаа хаанагүй гуримшуулха гээшэ колхоз, совхозуудай мэргэжэлтэдэй, хүтэлбэрилэгшэдэй, аймагуудай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай мүнөөдэрэй шухалын шухала зорилго болоно.

Адуу малай үүлтэрые һайжаруулхын тула түбхын түрүүндэ бүхы хонидоо, үнеэдээ искусственна аргаар үрэжүүлдэг болохо хэрэгтэй. Энээнние бэелүүлхэ арга боломжо колхоз, совхоз бүхэндэ бии. Тиигэбэл гүрэнэй үрэжүүлгын станцинуудһаа эрхим хусын, бухын үрэ абажа хэрэглэхэ арга олгогдохо байна. Энээнтэй хамта ажахыдаа һайн үүлтэрэй хуса, буха, азарга болон эрэ гахайнуудтай боложо, тэдэнээ һайнаар харууһалжа, гүйсэдөөр хэрэглэхэ шухала. Мүн искусственна аргаар үрэжүүлгэ хэхэ технигүүдые олоор бэлдэхэ, эмэ малай гүүртэ, отарануудые даагшадые энэ мэргэжэлдэ һургаха саг ерээ.

Республика дотор племенной хүдэлмэрии гуримшуулха талаар Хүдөө ажахын министерство, туршалгын ажахынууд, искусственна үрэжүүлгын станцинууд, зооветеринарна институт горьтой хүдэлмэри хэхэ, эдэ бүгэдые эрхилжэ, ударидажа байха зэргэтэй. Һайн үүлтэрэй малтай болохо бүреэ, тэдэнээ элдэб зүйлэй тэжээлээр, типовой һайн байраар хангаха шухала.

Ороной таряалангууд дээрэ

...эн уужам ороноймнай таряа...уд дээрэһээ баян ургаса ху...ажа байна. Сентябриин 1 хү... колхоз, совхозууд 88 милли...ран гектар ороohото, бобово ...л хадаа. (Энээндэнь кукуру...оногүй). Тиигэжэ бүхы урга...дүрбэнэй гурбан хубиһаа ...ь хадагдаба гээшэ. Илангаяа ...ряан августын һүүл багаар ...гдаа. Тусхайлбал, табан үдэ...туршада 12 миллион хахад гек...й ургаса абтаһан байна. Нё...онойхидо орходоо ургаса һу...ай түргэнөөр хуряагдана. Нё...оной энэ үеынхидэ орходоо 6 ...он гаран гектар ехэ таряан ...даад байна.

...миллион гаран гектар газарай ...ан амяарлан хуряагдаа. Энээ...шаар, олон миллион пүүд та...гээлтэдэ орообогүй.

Казахстанай, Сибириин ажалшад эршэмтэй шангаар таряагаа хуряана. Казахстанай колхоз, совхозууд 15 миллион хахад гектарай таряа хадаа. Республика дотор таряанай 84 процентнь амяарлан хуряагдаа. Мүн Сибирьтэшье таряа хуряаха энэ аргые үргэнөөр хэрэглэнэ. Эндэ нёдондоной августын эсэстэй сасуулбал, 3 миллион хахад гектараар ехэ таряан хадагдаад байна. Курганай область таряагаа хуряажа дүүргүүтэй байна. Казахстан, Сибирьтэ һүүлэй үедэ наратай, хуурай үдэрнүүд байгаа. Энэ һайн сагые һамбаашалан, оронoймнай таряагаар баян эдэ нютагуудай колхоз, совхозууд эрхим һайн болзор соо таряагаа хадаха, сохихо бүхы арга боломжотой.

Сибирь, Алас Дурна зүгэй библиотекын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн тараба

ЭРХҮҮ, сентябриин 2. (ТАСС). РСФСР-эй Культурын министерство ВЦСПС-тэй хамта Сибириин болон Алас Дурна зүгэй библиотекын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөө зарлаһан байгаа. Тэрэнь сентябриин 2-то дүүрээ. Арад зонние хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ библиотекын үүргэ дээшэлүүлхэ гэһэн асуудал хэлсэгдээ. 20 хизаар, область, автономно республиканууудай, тэрэ тоодо Алтайн, Далай шадарай, Красноярскын, Хабаровскын хизаарнуудай, Эрхүүгэй, Курганай, Камчаткын, Новосибирскын, Сахалинай, Тюмениин болон бусад областьнуудай, Бурядай, Яхадай АССР-нүүдэй, Түбын, Еврейн автономно областьнуудай түлөөлэгшэд зүблөөндэ хабаадаа.

Хүдөө нютагуудта, шэнэ барилганuудта, шэнэ газарта, Алас хойто зүгэй зоной дунда библиотекын хэдэг хүдэлмэри тухай элидхэлнүүд шагнагдаа. Илангаяа политическэ, байгаалиин-научна, мүн бурхангүйшүүлэй литература зоной дунда ехээр дэлгэрүүлхэ шухала гэжэ тэмдэглэгдэбэ.

Ази, Африкын оронуудай кинофестиваль дүүрээ

ТАШКЕНТ, сентябриин 2. (ТАСС). Ази, Африкын оронуудай кинофестиваль сентябриин 2-то Ташкентдэ баяр ёһололой оршон байдалда дүүрээ.

Энэ фестивальда хабаадаһан оронуудай делегациие толгойлогшод коммюнике толилоо. Ази, Африкын оронуудай кинофестивалиин ашаар киногой хүдэлмэрилэгшэд хоёр түбиин киноискусствын амжалтануудтай танилсахаһаа гадна, хоорондоо ехэ туһатай, хани барисаата холбоо тогтообо гэжэ коммюнике соо хэлэгдэнэ. Удаадахи кинофестиваль Арабуудай Нэгэдэмэл Республикада гү, али Индидэ үнгэргэгдэхэ гэжэ коммюнике соо хэлэгдэнэ.

Сентябриин 2-ой үдэшэлэн Ленинэй нэрэмжэтэ талмай дээрэ фестивалиин хүдэлмэриин дүүрэһэндэ зорюулагдаһан баярай суглаан болоо. Фестиваль үнгэргэхэ оргкомитедэй түрүүлэгшэ, Узбекистанай Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Р. Г. Гуламов фестивалиин хүдэлмэриин дүн согсолбо.

14 үдэрэй туршада Бирма, Вьетнам, Гана, Инди, Индонези, Хитад, Корей, Монгол, Марокко, ОАР, Пакистан, Судан, Таиланд, Цейлон, Япон, Дунда Азиин, Кавказай урда бэедэхи болон Казахстанай советскэ республикануудай 60 шахуу документальна, уранһайханай фильмнүүд харуулагдаа гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Тус кинофестиваль Ази, Африкын арадуудай соёлой ажабайдалда элитэ ехэ удхашанартай хэрэг болоо.

Удаань Индиин делегациие толгойлогшо г-н К. Л. Кхандпур, ОАР-эй делегациие толгойлогшо г-н Ахмед Кадри, СССР-эй Культурын министрын орлогшо В. Н. Сурин гэгшэд үгэ хэлээ.

Үдэшэлэн Узбекистанай правительство кинофестивалиин дүүрэһэнтэй дашарамдуулан ехэ уулзалга эмхидхээ.

Монголой артистнар Улан-Удэһээ мордобо

УЛАН-УДЭ, сентябриин 2. (ТАСС). Улан-Удын ажалшад Чойбалсан городой хүгжэмтэ-драмын театрын артистнуудые сентябриин 2-ой үдэр халуунаар үдэшэбэ.

Монголой Арадай Республикын артистнар (хүтэлбэрилэгшэнь Лхамсүрэн) Бурят орондо гурбан неделиин турша соо айлшалаа. Тэдэнэр хүдөөгэй, хүдэлмэришэнэй клубуудта, городой театрнуудта хори гаран концерт харуулжа, өөрынгөө арадай онсо өөрэ, һайхан искусствотай советскэ ажалшадые танилсуулба.

Бурядай АССР-тэ байха зуураа эдэ айлшад театрын хүдэлмэрилэгшэдтэй уулзаа, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэритэй танилсаа, промышленна предприятинуудаар ябаа.

ПОЛИ ДЭЭРЭ БАЙХАДАА БЭШЭ, ХАРИН АМБААР СОО ОРОХОДООЛ ТАРЯАН ГЭЭШЭ

☆ ☆

Хоёр ондоогоор хүдэлһэнэй хоёр ондоо дүн

БАЙКАЛО-КУДАРА. **(Телефоноор абтаба).** Эндэ жэлһээ жэлдэ намарай эхеэр, илангаяа сентябрь һарада хура бороон хэдэн хоногоор таһалгаряагүй орожо, колхозуудай ороohо таряанай ургаса хуряалгада нилээд ехэ һаад, хохидол ушаруулдаг байна.

Тиимэһээ аймагай түрүү колхозууд ороohо таряанайнгаа эдеэгээ хүсэжэ эхилэмсээр, нэгэшье үдэр гээнгүй, бүхы машина, техникээ элсүүлэн, хадалга хуряалгын хүдэлмэрие эршэмтэйгээр ябуулжа захалаа һэн. Жэшээлхэдэ, Фофанова тосхоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозойхид (түрүүлэгшэнь нүхэр Глушков, парторганизациинь секретарь нүхэр Астахов, агрономынь нүхэр Воротникова) таряа хуряалгын хүдэлмэрие эмхитэйгээр эхилээд, мүнөө ажалайнгаа эршые үдэрһөө үдэртэ улам шангадхажа байнхай. Тус артелиин таряан ажалай бригадануудта хамта 5 комбайн, 2 лафетнэ жатка түхэреэн сүүдхэдээ нэгэшье һаадгүйгөөр хүдэлнэ. Эндэ түрүү комбайнернууд Сергей Тяпкин, Александр Соловьев гэгшэдэй агрегадууд үдэр бүри тус тустаа 16—20 гектар хүрэтэр таряа хуряана. Тиихэдэ дүй дүршэл ехэтэй механизатор Алексей Соловьевой лафетнэ жаткын агрегат (трактористнь Александр Елизов) 5 үдэрэй туршада 150-яад гектар таряа амяарлан хадаа. Колхозынь бүхыдөө 400 гаран гектарай таряа хуряагаад, 200-гаад га таряа амяарлан хаданхай.

Эдэ үдэрнүүдтэ артелиин гол ехэ тоог дээрэ шэнэ ургасын ороohо таряа сэбэрлэлгэ, хатаалгын хүдэлмэри үдэр, һүнишье замханагүй. Байгша ондо колхозой шэниисын ехэнхи хубинь үрэһэ хүрэнгэдэ тушаагдаха, худалдагдаха юм.

Тэрэшэлэн Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо таряа хуряалгын хүдэлмэри муу бэшээр ябуулагдана. Сентябриин 1-нэй мэдээгээр, артелиинхид таряанайнгаа 50-яад процентыень хуряагаад байна. Гадна, эндэхид аймаг соогоо эгээн түрүүн таряагаа гүрэндэ тушаажа, худалдажа эхилээд, мүнөө бүхыдөө мянгаад центнер ороohо таряа гүрэнэй амбаарта орууланхай.

Гэбэшье эндэхи зарим колхозууд таряа хуряалгаяа ехээр хожомдожо эхилээд, шухала хүдэлмэрие хэлэшэгүй муугаар ябуулна. Тусхайлбал, Пушкинай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Конев, парторганизациинь секретарь нүхэр Гринюк, агрономынь нүхэр Буянов) «таряамнай үшөө эдеэшээдүй» гэжэ шалтаһаар, ургаса хуряалгадаа һаянайл, 2—3 хоногой эхилжэ ороод, оройдоол зуугаад шахуу гектар таряа хуряагаа. Теэд үнэндөө энэ колхозой ороohо таряанайнь эдеэшэһээр, аяар августын 20—21-нээр түүбэрилэн хуряажа захалхаар болоһон байха. Мүнөөшье артелиинхид өөһэдынгөө бүхы машина, техникые ургаса хуряалгада хүсэд табяагүй, энэ хүдэлмэреэ һайнаар эмхидхээгүй, һанаа амархан һуужа байнхай.

«Заветы Ильича» колхозойхид таряа хуряалгадаа баһал ехээр хожомдожо ороод, ургасаяа һалхи, бороондо унагаажа, хосороохо аюулда хүргэнхэй.

Иигэжэ таряа хуряалгын хүдэлмэрие ехээр унжагайруулжа, ороohо таряагаа гээлтэ хоролтодо оруулжа байһан эдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга эрилтэ табихаар болоо. **Я. Бушинов.**

☆

Республикын колхоз болон совхозуудта ороohо таряа хуряалга, үрэһэ хаалга тухай

1958 оной сентябриин 1-нэй мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймаг	Таряанай бүхыдөө амяарлан хадагдаһан, хуряагдаһаниинь	Тэрээнһээ сугуулагдажа сохигдоһониинь	Ороohо таряанай үрэһэ хаалга
Б-Кударын	22,1	81,1	7,2
Баргажанай	80,1	59,1	2,7
Баунтын	—	—	—
Бичурын	32,8	95,1	32,1
Зэдын	37,8	33,9	51,2
Яруунын	73,3	68,6	0,3
Заиграйн	—	99,5	3,8
Закаменай	100,0	14,5	—
Иволгын	5,8	88,4	23,8
Кабанскын	53,1	63,6	5,9
Хэжэнгын	53,0	64,9	13,1
Кударын	70,6	78,4	47,7
Курумканай	62,3	79,0	11,1
Кяхтын	49,1	84,7	36,5
Мухаршэбэрэй	45,5	65,6	20,8
Ахын	—	—	—
Прибайкальска	22,0	90,8	9,6
Хойто-Байгалай	—	—	—
Сэлэнгын	0,6	100,0	16,6
Тарбагатайн	3,0	98,3	37,2
Ториин	62,6	64,7	7,2
Түнхэнэй	76,5	51,5	0,7
Хориин	6,3	94,9	2,6
СОВХОЗУУД:			
Бичурын	85,4	69,7	15,6
Борьёогой	51,2	94,6	—
Яруунын	87,4	65,6	—
Кяхтын	79,0	85,9	31,5
Сэлэнгын	5,7	96,0	3,2
Хориин	25,1	50,6	1,8
Эрдэм	43,6	71,0	34,2

Эдэбхитэй, оролдосотойгоор ажаллана

Баргажанай аймагай Хүнтэй нютагайхид энэ жэлдэ ороohо таряанай баян ургаса ургуулаа. Гектар бүриин 10—12 центнер һайн шанартай ороohон абтана. Тиигээдшье, мүнөө жэл бороо хура багатай, наратай сэлмэг үдэрнүүдэй болоһон дээрэһээ нёдондонойхидо орходоо таряан арбаад үдэрөөр урид эдеэшээ.

Тэндэхи Ленинэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд ургаса хуряалгадаа хаһа саг соонь, эртээнһээ бэлдэжэ, машина зэмсэгүүдээ һайнаар заһабарилһан байна. Ставрополиин таряашадай жэшээгээр эртынгээ ороohото ургамалнуудые тэдэнэр амяарлан хуряажа абаха зорилго табяа.

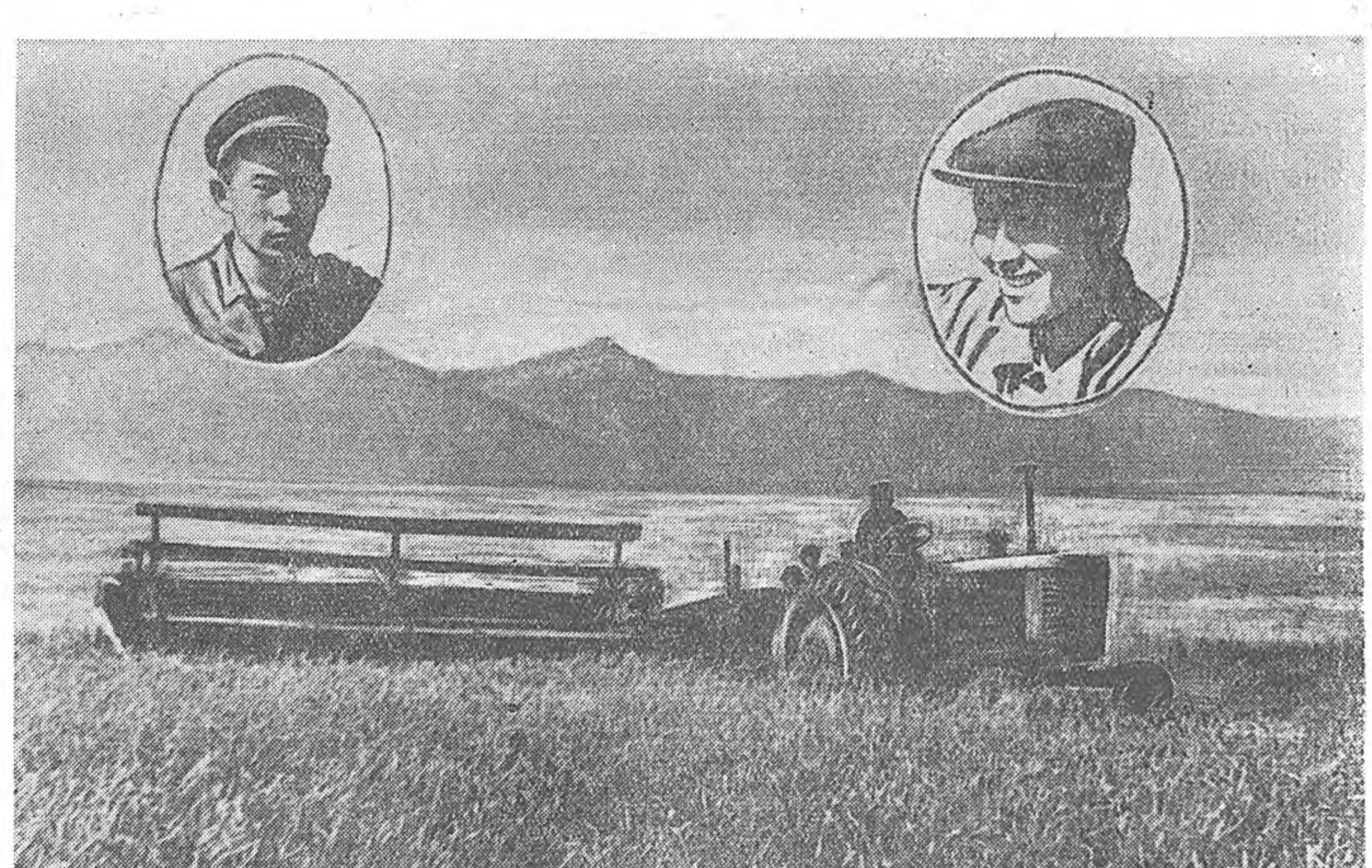
Өөһэдынгөө мэдэлдэ машина, техникэтэй болоһон Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой механизаторнууд таряа хуряалгын үедэ оролдосотойгоор, бүтээсэтэйгээр ажаллана. Эдэ үдэрнүүдтэ тус колхоз 2 мянгаад пүүд ороohо таряа гүрэндөө худалдаба.

Энэ колхозой механизаторнуудай дунда социалистическэ мүрысөөн дэлгэрэнхэй. Г. Загрутдиновай агрегат (трактористнь нүхэр Белокопытов) мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана. Тэдэнэр халаан бүридөө 25, зарим үдэрнүүдтэ 30 гектар хүрэтэр амяарлан хададаг байна.

Ороohо таряагаа хоролтодо оруулангүй, богони болзорто хуряажа абаха зорилгоор тэдэнэр 800 гектар эртын ороohото ургамалнуудые сентябриин 8 болотор хуряажа, гүрэндэ таряа худалдалгаяа сентябриин 10 болотор, үрэһэ хүрэнгынгөө таряа сентябриин 20 болотор хаажа дүүргэхээр шиидээ.

Мүн тэндэхи Сталинай нэрэмжэтэ колхозойхид таряа хуряалгаяа эмхитэйгээр ябуулжа байна. Арбадахиие дүүргээд, колхоздоо ажаллажа байһан комсомол Валентина Раднаевагай агрегат халаанайнгаа даабарие ходо үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн мүрысөө үүсхэбэ. Тиигэжэ залуушуулай энэ агрегадайхид үдэртөө 50 гектар эрхим шанартайгаар хадаха уялга абаад, тэрэнээ бодото дээрэнь бэелүүлжэ байна. Мүн Мунко Самбаевай, Бадма Гомбоевой агрегат үдэртөө 30 гектар амяарлан хадана.

Эдэ хүршэ хоёр колхозойхид шэнэ түрүү арга үргэнөөр хэрэглэжэ, ороohо таряагаа нёдондонойхидо орходоо богони болзорто, 10—12 үдэрэй туршада хуряажа абахаар зоригжонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо Мунко Самбаев, Бадма Гомбоев гэгшэдэй агрегат таряа хадажа ябана. Хүреэ соо (зүүн гарһаа) тракторист М. Самбаев, машинист Б. Гомбоев. **В. Орловой** фототекст.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Эмхидхэлэй хүдэлмэридэ эдэбхитэдые олоор хабаадуулха

Улан-Удын судна барилга, заһабарилгын заводой партийна организациин бюро (секретаринь нүхэр Сажинов) тоосоото-һунгуулиин суглаанай шүүмжэлэл, дурадхалнуудые үндэһэ болгон материалаа гамтайгаар гаргашалха тухайда ээлжээтэ партийна суглаан дээрээ зүбшэн хэлсэхэ гэжэ хараалһан байгаа. Энэ асуудал бэлдэлсэхынь тулада профсоюзай эдэбхитэд, үйлэдбэриин түрүүшүүл, комсомолшууд-залуушуулые олоор элсүүлхэ гэжэ шиидэһэн юм. Энэ зорилгоор коммунистнууд Рандин (токарь), Карпов (судна хабсаргагша), Сосновский (үйлэдбэри-түсэблэлгын таһагай начальник), Осипов (экспедитор), партийнабэшэ инженер Ровинская болон бусад хамтадаа 15 хүн томилогдоод, заводой үйлэдбэриин бүхы участогуудаар ябажа, олон хүдэлмэришэдтэй хөөрэлдэһэн, ажал хүдэлмэритэйнь танилсаһан, хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудые элирүүлһэн, зохихо тобшолол хэһэн байна.

Һүүлээрнь тус асуудал партийна нээмэл суглаан дээрэ хэлсэгдэжэ, коммунистнууд, партийнабэшэ эдэбхитэд хэдэ хэдэн шухала дурадхалнуудые оруулһан, тусхай шиидхэбэри гаргаһан юм. Партийна бюрогойхид тэрэнээ бодото дээрэнь бэелүүлхын тула оролдолго гаргажа, заводой бүхы хүдэлмэришэдые хандуулха зорилгоор цех, участогуудта эмхидхэлэй, ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа байнхай. Үйлэдбэридэ хэрэгтэй элдэб материал гамтайгаар гаргашалха тусхай заабари цех, участогуудта үгтэжэ, дүүргэлтынь хойноһоо шанга хиналта табигдаа. Коммунистнууд нүхэд Попов (заводой главна механик), Иванов (техническэ таһагай инженер), Осипов (экспедитор), партийнабэшэ нүхэр Балданов (нормировщик) болон бусад оролдолго хэшээл гарган, ехэ юумэ хэжэ байнад.

Металл, түлишэ, электроэнерги гамгүйгөөр гаргашалдаг, ажалдаа хойрог нобшоор хандадаг ябадал дары усадхаха хэрэгтэ заводой комсомолой организаци эдэбхитэйгээр хабаадана. Комсомолшууд-залуушуулһаа бүридэһэн «Хүнгэн кавалери» байгуулагдаад, дутуу дундануудые элирүүлэлсэхэ тусхай пост заводой цех, участок бүхэндэ эмхидхэгдээ. Энээниие техническэ шалгалтын таһагай начальник, залуу инженер, ВЛКСМ-эй гэшүүн нүхэр Юхлин хүтэлбэрилнэ.

Үнинэй хүдэлмэришэн, коммунист нүхэр Левагин һайн үүсхэл гаргажа, залуушуулые шефтээ абаһан байна. Тэрэнэй туһаламжаар залуу хабсаргагшад Рымарева, Ничепорчук болон бусад ажалай түрүүшүүл болонхой.

Техническэ таһагайхид залуушуулай материалаа алмалгадань ехээр туһалаа. Металл гамтайгаар хубааха тусгаар карта зохёожо, судньын корпусой секцинүүдые бэлэдхэхэдэ шухала зүйлнүүд, түхеэрэлгэнүүдые бүтээжэ үгөө.

Партийна бюро политическэ, ойлгууламжын хүдэлмэреэ эрид һайжаруулха гэжэ оролдоно. «Судна хабсаргагшад! Хэрбээ ажалайнгаа үдэрые зүбөөр хэрэглэжэ, 10-шье минута алмаа һаатнай, һарадаа 384 час үлэжэ үгэхэ. Энэ саг соо 150 тонныи багтаамжатай баржын № 1, № 2 блогуудые хабсаргажа болохо байна». «Электрогагнууршад! Нэгэ хэһэг электродые арьбалбал, 11 түхэриг 75 мүнгэ алмахат!» гэхэ мэтэ уряа лозунг, диаграмма, плакадууд заводой цехүүд соогуур ходо гаргагдажа байдаг болоо.

Металл, электроэнерги гэхэ мэтэ материал үлүүсэ ехээр гаргашалагшадые, голодоһо гаргагшадые тусхай самбарта бэшэжэ шүүмжэлхэдэ ехэ туһатай байгаа.

Цемент, элһэ, алебастр, кокс гэхэ мэтэ материалнуудые хадагалха склад энээнэй урда тээ үгы байһан аад, мүнөө баригдаад, эдэниие лимитнэ карточкада бэшэгдэһэн нормын ёһоор гаргашална.

Эдэ бүгэдын ашаар 1958 оной тэнгэһээ урагша 235 мянган түхэригэй материал, 13 мянган түхэригэй түлишэ, 29 мянган түхэригэй электроэнерги алмагдаһан байна. Энэнь хамта дээрээ нёдондо жэлдэ алмагдаһан бүхы мүнгэн зөөриин хахадһаань ехэ байна.

Партийна бюро материалнуудые алмаха хэмжээ абахынгаа хажуугаар, заводой дирекцитэй хамта автоматизаци, механизаци нэбтэрүүлхын түлөө тэмсэнэ.

Байгша оной 7 һарын дүнгөөр ажалай бүтээсэ 101,9 процентээр дээшэлжэ, үйлэдбэрилэгдэдэг продукциинь үнэ сэн түсэбөөр хараалагдаһанһаа 1,5 процентээр химдараад, 200 мянган түхэриг гүрэнэй зөөри алмагдаа.

Элдэб материал гамтайгаар гаргашалхын түлөө тэмсэлдэ заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын олон дурадхал оруулһан байна.

Жэлэй эхинһээ хойшо уралан нарижуулгын 114 дурадхал оруулагдажа, тэрэнэй 52-нь үйлэдбэридэ хэрэглэгдээд, 44700 түхэригэй алмалта үгөө. Судна хабсаргадаг бригадын бригадир коммунист Карпов, комсомолшууд — инженер Данюк, котельщик Бирюков болон бусад заводой эрхим рационализаторнууд болонхой.

А. Новоселов, КПСС-эй Улан-Удын горкомой эмхидхэлэй таһагые даагшын орлогшо.

Ородосотой агитатор

Зэдын аймагай «Эрдэм» колхозой партийна организаци таряа хуряалгын үедэ Инзагатын механизаторнууд, колхознигуудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхаар нүхэр Жибэ Жамбаловые агитатор болгожо томилһон юм. Таряа хуряалгада 25 хүн хүдэлнэ.

Хуряалгын түрүүшын үдэрһөө нүхэр Жамбалов партийна организациин даалгабарида оролдосотойгоор хандажа, механизаторнуудай дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлээ. Жэшээнь, комбайнер Доржо Чойнов «С-6» комбайнаар сезон соо 600 гектар таряа хуряаха, 5400 центнер ороoһо таряа сохихо, 20 процент горючи алмаха уялга абаад, тэрэнээ амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Мүн бусадшье механизаторнууд шэнэ уялгануудые абанхай. Механизатор бүхэнэй абаһан социалистическэ уялганууд гоё һайханаар зураглан бэшэгдэжэ, полевой станда, комбайндань үлгэгдэнхэй. Уялгануудай дүүргэлтые үдэр бүри шалгажа, ажалай үрэ дүн харуулха самбарта бэшэдэг, өөһэдтэнь хэлэжэ үгэдэг байна.

Мүрысөөнэй түрүүшүүлдэ колхозой правлени, партийна организаци дамжуулгын Улаан туг, улаан вымпел болон мүнгэн шан барюуллаа.

Агитатор Ж. Жамбалов үдэр бүри «Молни» хуудаһа гаргажа, комбайнернуудай ажалай дүн, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые бүхы талаһаань харуулдаг. Жэшээлхэдэ, августын 18—19-дэ комбайнер Доржо Чойнов үдэрэйнгөө нормо 250 процент дүүргэжэ, 1750-яад центнер таряа сохиһон байгаа. Тэрээн тухайдань тэрэ дары «Молнидо» дэлгэрэнгыгээр бэшэгдэжэ, энэ нүхэрһөө жэшээ абагты гэжэ уряалһан байна. Иигэжэ бодото жэшээ баримта хэрэглэн, ойлгууламжын хүдэлмэри механизаторнуудай дунда ябуулхадань һайн үрэ туйлагдана.

Комбайнер Семен Цыреторов «С-4» маркын комбайнаар үдэрэй 8 гектар түсэбэй орондо 20—20 гектар хуряана. Мүн Тыгдын Доржиев, Михаил Серков гэгшэд лафетнэ жаткаар үдэрэй 15 гектарай орондо тус бүридөө 24 гектар сабшажа, үдэрэйнгөө нормо ходо үлүүлэн дүүргэнэ. Эдэ эрхим механизаторнуудай жэшээтэ ажалай дүй дүршэл тухайдань агитатор Ж. Жамбалов бусадта хөөрэжэ үгэдэг.

Таряа хуряалгын үедэ һайнаар хүдэлжэ байһанайнь түлөө комбайнер Доржо Чойновой агрегадта колхозой правлени, партийна организаци дамжуулгын Улаан туг, комбайнер нүхэр Цыреторовто улаан вымпел, мүнгэн шан барюуллаа.

Нүхэр Жамбалов полевой станда, колхознигуудай хүдэлмэрилжэ байдаг газарта шэнэ газетэ, журналнуудые саг сагтань асаржа, һонирхолтой хөөрэлдөө хэжэ байдаг юм. Һүүлэй үедэ СССР-эй дотоодын байдал тухай, ООН-эй Генеральна Ассамблейн онсо тусхай сессиин материалнуудаар хэдэн хөөрэлдөөн эмхидхэгдээ. Агитатор Ж. Жамбалов хөөрэлдөө хэхэдээ газетын һонинуудаар хизаарладаггүй, харин колхозой, бригадын ажал хүдэлмэритэй, ажабайдалтай нягтаар холбохо гэжэ оролдодог, түрүүшүүлэй дүй дүршэл тухай тодорхойгоор хэлэжэ үгэдэг зантай. Республикын түрүү комбайнер нүхэр Жарниковай ажал тухай хөөрэлдөө хэһэн байна.

Энэ агитатор колхозой партийна организациин даабарида анхаралтайгаар хандана. Полевой станда улаан булан һайнаар түхеэрэгдээ. Тэндэ шэнэ газетэ, журнал, шатар, даам, домино, хүгжэмэй хэрэгсэлнүүд гэхэ мэтэ бии.

Тиигэжэ агитатор Жамбалов эдэбхитэй ажалаараа ургаса хуряалга, гүрэндэ таряа худалдалгые богонихон болзор соо, гээлтэ хоролтогүйгөөр, эмхитэйгээр үнгэргэхэ хэрэгтэ өөрынгөө хубитые оруулна.

А. Модонов.

Шэнэ жэлэй һуралсалда бэлэдхэнэбди

Манай колхозой партийна организаци һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэжэ эхилһээр үнинэй. Түбхын түрүүндэ бидэнэр үнгэрэгшэ жэлэй һуралсалай һайн, муу талыень һайса тобшолон хаража үзөөд, энэ жэлэй һуралсал тодорхойлообди.

Һаяшаа үнгэрһэн тоосоото-һунгуулиин суглаан дээрэ коммунистнуудай һуралсалай дутагдал элирүүлэгдэһэн байгаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ хэшээлэй шанарые наринаар хинан шалгадаггүй байһан муутай байгаабди. Мүн бэшэшье дутагдал бии байгаа. Партийна организациин бюро эдэ бүгэдые бултыень хараадаа абаха байна. Партийна организацимнай мүнөө ямар түхэлтэй һуралсал эмхидхэхэ байһанаа тодорхойлонхой. Партиин түүхэ, хүдөө ажахын экономико, мүнөө үеын политика үзэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал табигдаһан байна. Дунда болон дээдэ эрдэмтэй хүнүүд пропагандистаар хүдэлхэ юм. Коммунистнуудһаа гадна, мүн колхозой эдэбхитэд һуралсаха байна.

Партийна организациин бюрогой зүблөөн һаяхан боложо, һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэлые шангадхаха тухай хөөрэлдэһэн байгаабди. Үнгэрэгшэ жэлэй һуралсалай дүн, шэнэ жэлэй зорилго тухай асуудал партийна суглаан дээрэ табижа хэлсэхээр шиидэһэн байнабди. Энэ хэрэгтэ бии байһан дутагдал дары усадхагдаха.

Һуралсалай шэнэ жэлдэ мүн пропагандистнар бэлдэжэ эхилэнхэй. Эдэнэр хэрэгтэй болохо ном, колхозой ажахыда хабаатай тоо, таблица болон бусад хэрэгсэл мүнөө суглуулжа байна. Гэтэр, кружогуудта хэрэгтэй болохо һуралсалай хэрэгсэл тон хомор. Илангаяа политһургуулида үзэхэ ном үсөөн. Энээгээр партиин райкомой политическэ һуралсалай кабинедэй зүгһөө туһаламжа хүлеэгдэнэ.

Партийна һуралсалые тодорхойлходоо хүнэй дурадхал, эрдэм һургуули хараадаа абалсаабди.

Һуралсалай шэнэ жэлдэ һайнаар бэлэдхээд, хэшээлээ эмхитэйгээр эхилхые оролдожо байнабди.

Б. Батуев, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретаринн орлогшо.

КПСС-эй райкомой ээлжээтэ информационно бюллетень

Улан-Удэ городой партиин Советскэ райком энэ жэлһээ эхилжэ районой предприятинуудай социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолон харуулһан информационно тусхай бюллетень квартал бүхэндэ хэблэнэ. Мүнөө бюллетениин хоёрдохи номер хэблэлһээ гараа. Энээндэнь район соохи предприятинуудай социалистическэ мүрысөөнэй хоёрдохи кварталай дүнгүүд, барилгашадай һайндэр, шэлэй заводой уралан нарижуулагша С. З. Лосев, «Механлит» заводой эрхим слесарь А. И. Новиковой дүй дүршэл тухай бэшэгдэнхэй.

Тус бюллетениие ажалшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхадаа агитаторнуудай хэрэглэхэдэнь туһатай байна.

Бичурын аймагай «Победа» колхозой түрүү комбайнер А. Ф. Смолин комбайнай агрегат таряа хуряалгын түрүүшын үдэрһөө эхилэн үндэр тэйгээр ажалһана. Тус агрегадайхид халаан бүридэ 20—22 гектар амяарлан хадана. Зураг дээрэ: комбайнер нүхэр Смолин (зүүн гарһаа) агре тракторист нүхэр Ф. Г. Рогожниковтой хөөрэлдэжэ байна.

А. Мантаевай

Һонирхолтой семин

Һаяхан Кировэй нэрэмжэтэ колхозой Перешейка гэжэ газартахи механизаторнуудай культбазада колхозуудай кукуруза ургуулха агрегадуудай начальнигуудай, агрономуудай тусхай семинар үнгэргэгдэбэ. Тэндэ хамта 30-аад хүн хабаадаа.

Семинарта хабаадагшад тус колхозой суута таряашан Николай Иннокентьевич Дампиловай ажал хүдэлмэритэй Подхаян гэжэ газарта ошожо танилсаба. Нүхэр Дампилов үрэжэлтэй һайн 50 га газарта агротехническэ заабариин ёһоор кукуруза тарижа, гектар бүриһөө 300 центнер ногоон набша абаа.

—Кукурузынгаа ургасын хойноһоо хаһа саг соонь зүбөөр харууһалга хээд, ургажа байха үедэнь 2—3 дахин уһалааб. Юрэдөө оншыень оложо ургуулаад байхада, манайшье эндэ кукуруза нютагжаха байна,—гэжэ Николай Иннокентьевич найдамтайгаар хэлэнэ.

Иимэ үндэр баян ургаса яажа ургуулһан тухайгаа нүхэр Дампилов сугларагшадта хөөрэжэ үгөө. Мүн элдэб һонирхолтой асуудалнуудые семинарта хабаадагшад Николай Иннокентьевичһээ һуража, этигэмээр баримтатай харюу абаба.

Удаалуулан семинарта хабаадаһан кукуруза ургуулагшад, агрономууд культбазада ошожо, семинараа үргэлжэлүүлээ.

Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой агроном Серафима Максимова мүнөө жэл хайшан гэжэ богони болзор соо таряагаа амяарлан хадажа дүүргэһэн тухайгаа хөөрэжэ үгөө. Эндэ таряа хуряалгын эхилхээ байхада оройдоол 2 лафетнэ жатка, 4 комбайн байһан юм. Хэрбээ энэ байһан машина, техникээ хэрэглэжэ, таряагаа хадаа һаань, 20—25 үдэр хэрэгтэй байгаа. Тиигээдшье таряаниинь нэлэнхыдээ эдеэшэхэ болошоһон байгаа һэн. Тиимэһээ хоёр лафетнэ жаткаараа таряагаа амяарлан хадаһаар байтарнь горьтой саг үнгэржэ, ороoһо тарян ехээр гээлтэдэ орохо ушартай болоо. Арга боломжоёо һайса хаража үзөөд, таряагаа заабол түрүү аргаар хуряаха гэжэ тус колхозойхид шиидээд, гурбан комбайнаа амяарлан хуряалга хэхээр түхеэрһэн байна. Лафетнэ жаткануудаа, тааруулагдаһан комбайнуудаа үндэр бүтээсэтэйгээр хэрэглэн, долоон үдэрэй туршада бүхы таряагаа амяарлан хадажа дүүргээ.

—Мүнөө манай колхозойхид һаяын үдэрнүүдтэ таряагаа суглуулан сохижо дүүргэхэнь. Имагтал шэнэ, түрүү арга—амяарлан хуряалгые хэрэглэжэ, шэнэ гаа таряае гээлтэ хоролто абахамнай,—гэжэ нүхэр Ма үргэлжэлүүлэн хэлэбэ.

«Путь к коммунизму» к агроном нүхэр Тимофеев, ровай нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Пахирко, «40 лет О колхозой агроном нүхэр Ра гэгшэд нютагжуулагдаһан, һайн хүрэнгэ хаажа байһан гаа семинарта хабаадагшад рэжэ үгэбэ.

Сталинай нэрэмжэтэ к агроном нүхэр Жарникова лангай ургасые дээшэлүүл лаар ямар хүдэлмэриин тухай дэлгэрэнгыгээр тогто лээ. Колхоз бүхы дээрээ 5 сабшалангай газартай. Үн жэл сабшалан дээрээ наг ехээр гаргажа тараагаад, гооной ургажа байха үед дахин тэрэнээ уһалаад, н нойхиһоо 2 дахин ехэ гэхэ 8 мянган центнер үбһэ аба үбһэ хуряалгада саг соонь бэлдэжэ, энэ шухалын шух дэлмэриие зүбөөр эмхидхэ дынхиһаа богони болзорто ү Мүнөө жэл аймагай Киров рэмжэтэ колхозойхидой жэ тэндэ тусхай звенонууд бии дожо, сабшалангай газар т тушаагдажа үгтөө. Үбһэ бэлдэлгэдэ ябагшадые урма хэмжээ-ябуулганууд тодор доһон байна. Эдэ бүгэдэ ябуулгануудай ашаар колхо ажалдаа хэзээ хэзээнэйхиһэ рюусалгатай, һайнаар ханда лоо.

Жэшээнь, нүхэр Яковлев даг звеногойхид урдань 1 центнер үбһэнэй абтадаг га энэ жэлдэ 600 центнер һайн тай үбһэ абаа. Звеногойхид лангай тусхай газар даажа даа үбэл, хабартаа наг шэб гаргажа, зүбөөр үтэгжүүлэ соонь уһалаад, модо шулуу сэбэрлээд, ургасыень ехээр лүүлээ. Эрхим һайнаар аж найнгаа түлөө тус звеногой центнер үбһэ нэмэлтэ тү абаха болобо.

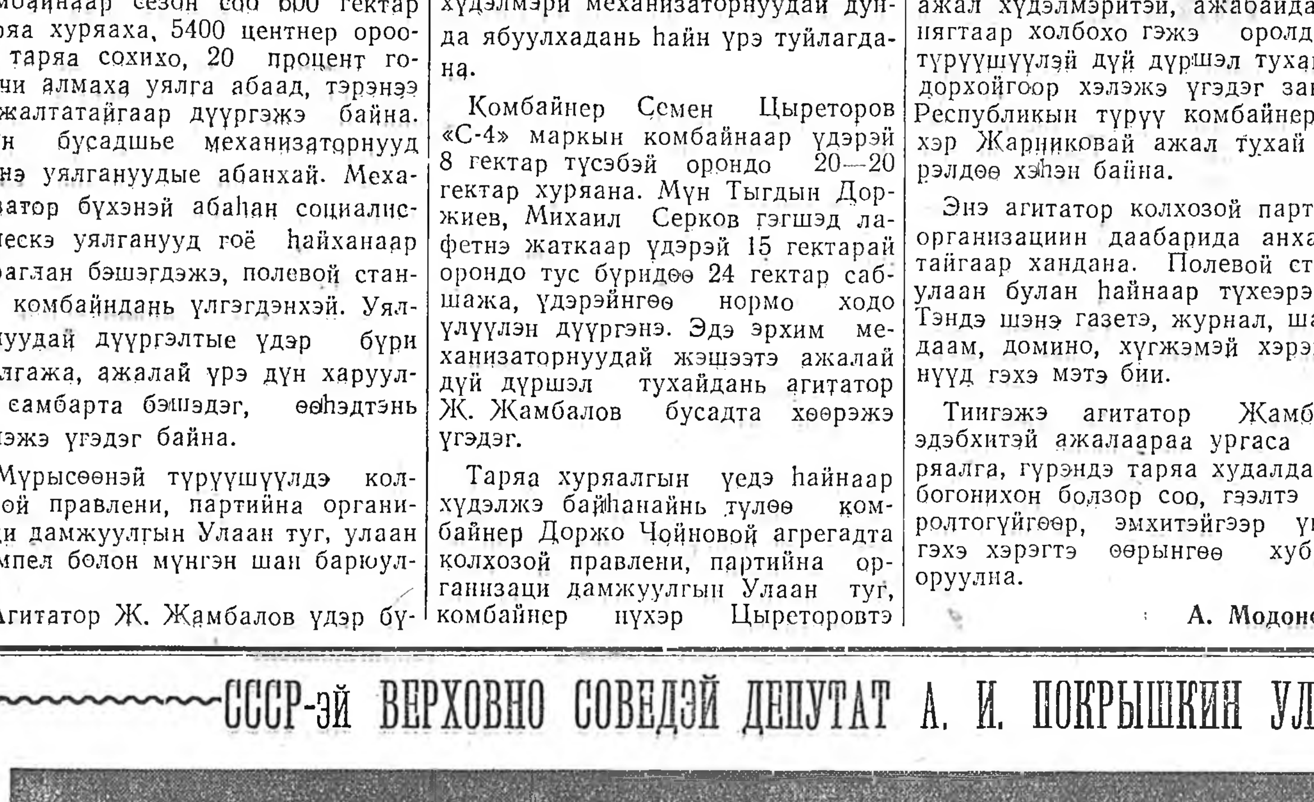
Партиин айкомой секрета хэр Федоров семинарай удх тухай, мүн ажал хүдэлмэри туу дунданууд, саашанхи з нууд тухай тодорхой бар үгэ хэлэбэ.

Саашадаа аймагай хүдөө мэргэжэлтэд, түрүүшүүл су дүй дүршэл, ажал хүдэлмэ хайгаа ходо хөөрэлдэжэ, үнгэргэжэ байха гэлсэгдээ.

Ж. Гун

Кударын аймаг.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ДЕПУТАТ А. И. ПОКРЫШКИН УЛАН-УДЭ ЕРЭБЭ

Һунгуулиин Улан-Удын паровозо-вагонно заводой округһоо СССР-эй Верховно Соведэй депутадаар Советскэ Союзай гурба дахин Герой Александр Иванович Покрышкин һунгагдаһан юм.

СССР-эй Верховно Соведэй депутат нүхэр А. И. Покрышкин һунгагшадтаа уулзахаяа Улан-Удэ ерээ. Сентябриин 2-ой үдэр нүхэр Покрышкин паровозо-вагонно заводой шарам шудхалгын, паровоз хабсаргалгын цехүүдэй хүдэлмэришэдтэй уулзажа, хөөрэлдөө үнгэргөө. Үдэшэлангынь заводой библиотекэ соо һунгагшадтай нэгэ нэгээрэнь уулзажа, хөөрэлдэһэн байна.

Зураг дээрэ: нүхэр Покрышкин ПВЗ-гэй хүдэлмэришэдтэй хөөрэлдэжэ байна.

А. Истоминой фото.

Бэрхэ малшан

Соном Хаптагаев бага балшар наһанһаа хойшо ажал хүдэлмэридэ дуратай, эжыдээ туһалдаг: хото хорёо заһалсаха, аргал шэбхэ арилгалсаха, үхэр мал харюулалсахаһаа эхилээд, элдэб ажал хэжэ һураа юм. Юрэдөөл «хүн болохо—багаһаа, хүлэг болохо—унаганһаа» гэжэ арадай хэлсэдэг зүб лэ даа. Манай Соном тон бүхэриг, бэрхэ малшан болонхой даа гэжэ нютагаархиниинь магтадаг.

Мүнөө комсомол нүхэр Соном Хаптагаев Ахын аймагай «Улаан Аха» колхозой эрхим түрүү малшан алдартай болоо.

Апрель һараһаа эхилжэ, Соном хүбүүн 330 толгой мал даажа абаад, эжытэйгээ аяар холын Хорёо гэжэ һайн ногоотой бэлшээриин газарта адуулжа зуһаа. Илангаяа шахан тарагалуулха малнуудынь амяараа бэлшээгдэжэ, тэдэнэйнь хүсэ тамир бүришье һайн болонхой. Колхозой правлени холын бэлшээридэ байһан малшадта онсо анхарал хандуулна. Һара бүхэндэ малшадтаа бүхы хэрэгтэй хоолой зүйл, гутал хубсаһа малдаа эдюулхэ дабһан жэ байдаг. Мүн малш майхангаар, брезентэ ху һаар хүсэд хангаа.

— Малдаа дабһа һарад дахин эдюулнэбди. Хорёо жэ тунгалаг һайхан уһа мал үдэртөө хэдэ дахин даадаг. Бэлшээриинь бүри һэлгэжэ, халуун болохдо малаа гол, го дэ оруулнабди. Манай даа һоно, батаганаагаа мор, малай эдеэлхэдэ хид юм,—гэжэ Соном хэлэбэ.

Гадна, нүхэр Хапта өөрынгөө харуулһаа малнаа 11 үнеэдые жа, 11 тугалынь бүрин нөөр түлжүүлээ.

Мүнөө Соном Цырен хамта 341 толгой малта дэнээ тобир тарган толгой бүриинь дунда зэргээр 50—60 граммаар дэшэлүүлнэ.

Д. Дугар

КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДАЙ САБШАЛАН ДЭЭРЭҺЭЭ

Кударын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой кукуруза ургуулагша Николай Иннокентьевич Дампилов 50 гектар талмай дээрэ кукурузын үндэр ургаса ургуулаа. Гектар бүриһөө 250—300 центнер ногоон эшэ намаа абтаха юм. Зураг дээрэ: энэ звеногойхид хуряахынгаа урда тээ кукурузынгаа ургасые үзэжэ байна.

А. Истоминой фото.

Бүгэдөөрөө оролдоһоной ашаар

Манай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозойхид байгша ондо ниитынгээ үхэр малда үбһэ тэжээл хэзээ хэзээнэйхиһээ элбэг ехээр бэлэдхэхын тулада унаһан малтайгаа абангүй ажаллана. Мүнөө ондэхид түсэбөөр хараалагдаһан үбһөөе хуряажа дүүргэхэ дүтэлбэшье, энэ худэлмэреэ багаханшье һуладханагүй. Эдэ үдэрнүүдтэ колхозой 2-дохи комплексно бригадын үбһэшэд Хужартын талада үбһэ сабшажа, хуряажа байнхай. Эндэ нүхэр М. Цыремпиловэй хүтэлбэрилдэг тракторна косилкын агрегат бүтээсэ ехэтэй ажалаараа шалгарна. Энэ агрегадай косилкашад А. Норбосамбуев, Х. Жигжитов гэгшэд даажа ябаһан машинаяа эрхимээр шудаланхай, нэгэшье һаадгүйгөөр хүдэлгэнэ. Мүн тус бригадын бухал табигшад нүхэд Р. Дырмеева, А. Цыбенова, В. Машанов гэгшэд үдэр бүринигөө даабарине 130—140 процент, һайн шанартайгаар дүүргэнэ.

Гадна, 60—70 наһатай колхозник[illegible]д Г. Намсараев, Д. Гомбоев, А. Гатапов, Б. Цыренов гэгшэд гар хажуураар үбһэ сабшахадаа, залуушуулһаа зааханшье гээгдэнэгүй. Эдэнэр тус тустаа 150—200 бухал үбһэ сабшажа, хуряажа, колхоздоо тушаанхай.

Ц-Д. Цыбикжапов,
колхозой гэшүүн.
Хори.

Хажуурта бэрхэ залуушуул

Зэдын «Эрдэм» колхозой үбһэ хуряалгада һургуулиин һурагшад жэшээтэ һайнаар ажаллана.

Һурагша Николай Дарицыренов ажал хэхэдээ аргагүй бүхэриг, шударгы юм. Багаһаа хойшо ажал хүдэлмэридэ дуратай, дүйтэй байһан туладаа һурагша Дарицыренов колхозой шираг шамбай гар хажууршадһаа гээгдэнэгүй. Хажуураа саг соонь һайнаар дабтаад, үдэртөө 80 соотог сабшана.

10-дахиие дүүргэгшэд Б. Дамчиев, Б. Будаев гэгшэд халаан бүридөө 60 соотог сэбэрээр, нэгэшье ногоо үлөөнгүй сабшадаг юм.

Д. Цыремпилов.

Республикын колхоз, совхозуудта үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэ тухай

1958 оной сентябриин 1-нэй мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр).

Аймаг	Үбһэ сабшалга	Үбһэ хуряалга, сомолго	Силос даралга
Байкало-Кударын	108,3	60,2	27,5
Баргажанай	96,1	69,7	40,3
[illegible]унтын	73,9	45,5	9,3
[illegible]урын	90,5	34,9	33,3
Зэдын	68,8	26,0	16,1
[illegible]руунын	36,4	17,5	45,9
[illegible]грайн	79,3	27,4	7,5
Закаменай	99,3	45,7	41,0
Ивалгын	90,4	54,5	10,6
Кабанскын	76,0	54,2	29,4
Хэжэнгын	66,3	24,7	19,8
Кударын	82,7	43,8	45,8
Курумканай	72,6	41,5	15,6
Кяхтын	79,9	14,4	16,8
Мухаршэбэрэй	84,9	34,4	16,3
Ахын	75,3	41,9	—
Прибайкальска	97,9	41,5	28,0
Сэлэнгын	68,6	33,0	14,5
Тарбагатайн	99,8	31,1	9,3
Ториин	97,8	33,8	31,8
Түнхэнэй	74,3	46,5	40,7
Хориин	57,6	22,4	3,2
СОВХОЗУУД:			
Бичурын	93,3	54,9	21,7
Борьёогой	101,7	13,8	24,6
Яруунын	60,7	29,3	38,9
Кяхтын	60,5	16,0	49,4
Сэлэнгын	95,2	16,4	12,8
Хориин	88,1	17,3	8,4
«Эрдэм»	88,0	20,9	11,0

КЯХТЫН МУЗЕЙДЭ

ВЛКСМ-эй 40 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

Академик В. А. Обручевой нэрэмжэтэ, хизаар ороноо шэнжэлхэ Кяхтын музей ВЛКСМ-эй 40 жэлэй ойдо бэлэдхэжэ байна. «Троицкосавска уездын комсомол граждан дайнай үедэ» (мүнөөнэй Кяхтын, Кударын аймагуудай) гэһэн тусхай выставкэ городой амаралтын паркда эмхидхэгдэбэ. Выставкэдэнь уездын тэрэ үеын комсомолшуудай, ВЛКСМ-эй нэгэдэхи уезднэ съездэ хабаадагшадай, түрүүшын комсомольско билеэдэй фотокарточканууд харуулагдана.

Тэрэ үеын түрүүшын комсомолшууд байһан арбаад хүнэй дурасхал суглуулагдаа, мүн «Троицкосавскын комсомол граждан дайнай үедэ» гэһэн түүхэтэ очерк хэблэлдэ бэлэдхэгдээд байна. Музейн научна хүдэлмэрилэгшэд колхозууд болон предприятинуудта ошожо, комсомолой алдарта түүхэ тушаа хэдэн лекци уншаа.

РКСМ-эй Троицкосавскын укомой түрүүшын съездын болоһон гэртэ дурасхаалта хабтагай хадагдахань. Мүнөө ВЛКСМ-эй айкомой, музейн үүсхэлээр Кяхта городой залуушуул Петр Иустинович Серебренниковтэй һаяхан уулзаа. Запаста гараһан подполковник нүхэр Серебренников 1920 ондо Донгуй нютагта (Кудара) комсомолдо орожо. барон Унгернтэй тэмсэһэн тухайгаа һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгөө.

ШЭНЭ ЭКСПОНАДУУД

Жэл ерэхэ бүри Кяхтын музей шэнэ экспонадуудаар фондоёо баяжуулна. Энэ жэлэй түрүүшын хахад соо аяар 200 гаран шэнэ экспонат абтаһан байна.

Бага Кудара нютагһаа И. Г. Якимов гэгшэ газар дороһоо зэрлиг бухын томо тархи оложо, музейдэ тушаагаа. Зэрлиг буха эртэ урда сагай ехэ амитадай нэгэн болоно. Мүнөө манай ороной заповеднигүүдтэ оройдоо 30 шахуу тиимэ буха бии юм.

ПИОНЕРНҮҮДЭЙ СБОР

Музей һүүлэй үедэ пионерскэ сборнуудые хэдэ дахин үнгэргэбэ. Эдэ сборнуудта музейн научна хүдэлмэрилэгшэд, Совет засагай түлөө тэмсэлдэ хабаадагшад һонирхолтой хөөрэлдөө үнгэргэнэ. Жэшээнь, «Сүхэ Баатар — монгол арадай вождь», «В. И. Ленин—дэлхэй дээрэ түрүүшын социалистическэ гүрэн байгуулагша», «Кяхта город граждан дайнай үедэ», «А. В. Потанина—ородой түрүүшын аянша-эхэнэр» гэһэн темэнүүдтэй хөөрэлдөөн үнгэргэгдөө.

Үнгэргэгдэһэн сборнуудта хамта 500 гаран пионернүүд хабаадалсаба.

А. Сурмач.

АРАДАЙ ДЕМОКРАТИИН ОРОНУУДТА

МНР-эй ажалшад профсоюзуудай съездэ бэлэдхэнэ

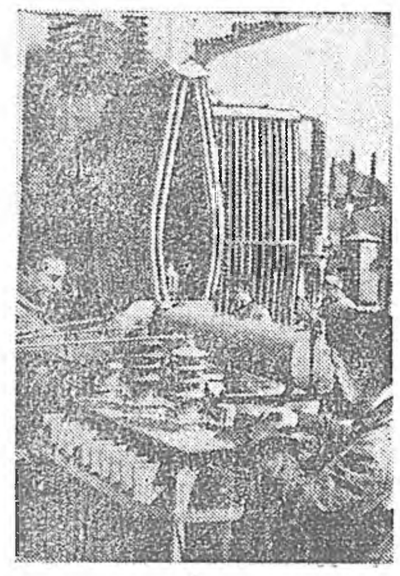
УЛАН-БАТОР. (ТАСС). Монголой ажалшад декабрьда болохо профсоюзуудай VII съездэ бэлэдхэжэ байна. Мүнөө Монголой профсоюзуудта бүхы хүдэлмэришэд, алба хаагшадай 80 гаран процентнь хабаадана. Арадай ажахын түсэбүүдые дүүргэхын, продукциин шанар саашадань һайжаруулхын, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын, үнэ сэнгыень химдаруулхын зорилгоор профсоюзна организацинууд социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлнэ. Социалистическэ мүрысөөндэ хүдэлмэришэдэй 90 гаран процентнь хабаадалсана.

Ажалшадай байра байдалые һайжаруулха асуудалда профсоюзууд анхаралаа ехээр хандуулдаг болоо. Ажалшадай байра байдалые һайжаруулхын тула жэл ерэхэ бүри ехэ зөөри хараалагдадаг байна. 1942 онтой сасуулбал, гансахан 1957 ондо социальна страхованиин фонддо 20 дахин ехэ мүнгэн зөөри һомологдоо. 1953 онойхидо орходоо 1958 ондо 3,2 дахин ехэ мүнгэн зөөри һомологдоһон байна. Санаторинууд, амаралтын гэрнүүд улам олошорно.

Зөөри ехээр алмахын түлөө

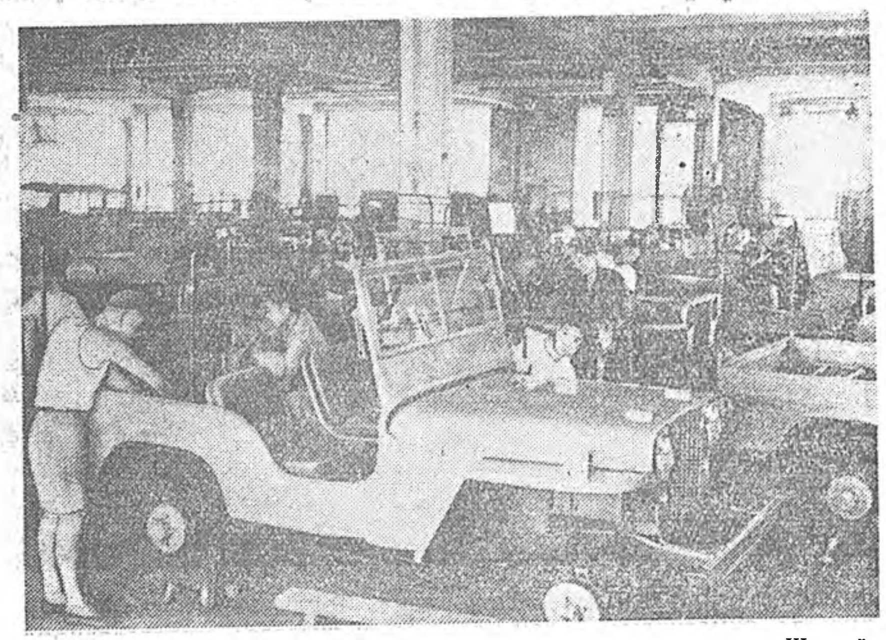
БУДАПЕШТ. (ТАСС). Зөөри ехээр алмаха тухай бүгэдэарадай тэмсэл эмхидхэхэ гэһэн Венгриин хүдэлмэришэнэй социалистическэ партиин, Венгриин правительствын уряае ороной ажалшад ехээр һайшаан дэмжээ.

Ороной металлургическа, машина бүтээлгын предприятинууд байгша оной түрүүшын хахадай турша соо хариин гүрэнүүдһээ асарагдаһан зөөри зөөшэ гамтайгаар гаргашалһанай ашаар 46 миллион форинт гүрэнэй мүнгэ алмаа. Венгриин металлургическа заводууд хахад жэлэй турша соо нүүрһэ алмажа, 7 миллионһоо дээшэ форинт арьбалаа.

Болгариин Арадай Республика. Василь Коларовай нэрэмжэтэ Софидахи заводто. **Зураг дээрэ:** «Пасарел» гэжэ электростанцида табихаар хараалагдаһан трансформаторые электрохабсаргагшад шалгажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Хитадай Арадай Республика. «Джип» түхэлэй автомашинанууд Шанхайн автомобиль хабсаргадаг заводто олоор бүтээгдэжэ эхилээ. **Зураг дээрэ:** заводой цех соо автомашинанууд хабсаргагдажа байна.

Синьхуа агентство.

Венгриин хүндэ промышленность түргөөр хүгжэнэ

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Венгриин хүндэ промышленностиин предприятинуудай байгша оной хоёрдохи кварталай ажалай дүн гаргагдаба.

Хүндэ промышленностиин министрын нэгэдэхи орлогшо Ференц Левардиин мэдээсэһэнэй ёһоор, хүндэ промышленностиин гол һалбаринууд түсэбтэ даалгабаряа үлүүлэн дүүргээ.

Горнорудна промышленность кварталайнгаа түсэбые 3,7 процент үлүүлэн дүүргэбэ. Энэ үе соо нүүрһэнэй промышленностиин предприятинууд бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаа.

Электроэнергетикын промышленность элдэб гарза хорооһоной ашаар хахад жэлэй турша соо түсэбһөө гадуур 62 миллион форинт алмажа, гүрэндэ нилээд ехэ ашаг олзо оруулаа.

Электроэнерги ехээр абтадаг боложо байна

ВАРШАВА. (ТАСС). Польшодо һүүлшын жэлнүүдэй туршада арбан зургаан электростанци баригдажа тушаагдаа. Тэрэ тоодо Явожно, Забже, Меховица, Остроленка гэжэ газарнуудта томо тепловой электростанцинууд баригдаа. Доодо Силезидэ «Дыхув» гэжэ нэрэтэй гидроэлектростанци баригдаа. Варшавада, Лодзидо теплоэлектроцентральнууд баригдажа тушаагдаа. Висла мүрэн дээрэ гидроэлектростанцинууд баригдажа эхилбэ. Краков шадар түрүүшын электростанци баригдажа тушаагдаа. Висла мүрэн дээрэ энэ үедэ гурбан гидроэлектростанци баригдажа байна. Сан мүрэн дээрэ мүн лэ олохон электростанци баригдана.

Энергетическэ промышленностиин шэнэ һалбаринууд байгуулагдажа байна. Мүнөө үедэ турбинанууд, генераторнууд, энергетикын бусадшье түхеэрэлгэнүүд бүтээгдэнэ.

Хэрбээ Польшодо дайнай урда тээ—1938 ондо хүн бүхэндэ 105 киловатт-час электроэнерги үйлэдбэрилэгдэдэг байгаа һаа, энэ жэлдэ 740 киловатт-час электроэнерги үйлэдбэрилэгдэхэнь.

Польшодо „Авиациин һайндэрнүүд эхилбэ“

ВАРШАВА, сентябриин 1. (ТАСС). Жэл бүри тэмдэглэгдэдэг «Авиациин һайндэрнүүд» арадай Польшодо эхилбэ. Сэрэгэй, гражданска авиациин туйлаһан амжалта эдэ үдэрнүүдтэ харуулагдахаһаа гадна, Польшын авиационно промышленностиин амжалташье харуулагдажа байна.

Ороной олохон городуудта тусхай выставкэнүүд нээгдээ. Тэдэ выставкэнүүдтэ сэрэгэй самолёдуудые, элдэб янзын вертолёдуудые, спортивна машинануудые, гражданска авиациин самолёдуудые, планернуудые хаража болохо юм.

Польшын хэдэ хэдэн городуудай, областной центрнүүдэй хоорондо самолёдууд саг үргэлжэ ниидэжэ байдаг болонхой. Польша һүүлшын жэлнүүдтэ арбан табан гүрэнэй ниислэл хотонуудтай агаарай холбоотой болоо.

Польшын самолёдууд үнгэрэгшэ жэлдэ хоёр зуу мянга гаран пассажирнуудые, олон мянган тонно ашаа шэрэһэн байна.

Арад зоной ажабайдал улам һайжарна

БУХАРЕСТ. (ТАСС). Румынида нөөсэлгын кассануудай байгуулагдаһаар арбан жэл болобо.

Арадай засагай жэлнүүдтэ социализмын амжалтатайгаар байгуулагдаһанай, арад зоной ажабайдалай улам һайжарһанай ашаар ажалшад нөөсэлгын кассануудта мүнгэ ехээр хадагалдаг боложо байна. Хэрбээ арбан жэлэй саада тээ орон дотор бүхыдөө 723 мянган хүн мүнгэ хадагалдаг байгаа һаа, энэ жэлдэ 2 миллион 600 мянган хүн нөөсэлгын кассануудта мүнгэ хадагалдаг болоо. 1948 онойхидо орходоо энэ жэлдэ нөөсэлгын кассануудта 15 дахин ехэ мүнгэн хадагалагдадаг болоһон байна. 10 жэлэй турша соо орон доторхи нөөсэлгын кассанууд, тэдээнэй отделенинүүд 13 дахин олошороо.

Эдэбхи үүсхэлынь дэмжэлгэ

ПХЕНЬЯН. (ТАСС). Корейн Арадай-Демократическа Республикын ажалшад 1957—1961 онуудта арадай ажахые хүгжөөхэ түрүүшын табанжэлэй түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэжэ байна.

Ороной олон тоото предприятинуудай хүдэлмэришэд дээшэлүүлэгдэһэн шэнэ шэнэ уялга абана.

Супхундахи ГЭС заһабарилагдажа дүүрээ

ПХЕНЬЯН. (ТАСС). Супхундахи ГЭС-ые заһабарилха, саашадань үргэлжэлүүлэн бариха ажал августын 27-до хүсэд дүүргэгдээ. Мүнөө үедэ тус бүридөө 100 мянган киловатт хүсэтэй 7 генератор хабсаргагдажа табигдаа. Мүн тэрэшэлэн 11 трансформатор хабсаргагдаһан байна.

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ АЖАЛ ХЭРЭГ

Далайн эрьеһээ мянга до[лоон] зуу гаран метр үндэртэ [...]рая гээ һаа, зарим хүнүүд [...] юу бэдэрхэшниб гэжэ [...] асуухадаа болохо. Ха[...] тиимэ үндэртэ эгээл шухаг, үнэ[тэ] металл байдаг ха юм. Энэмнай [во]льфрам гээшэ. Нариихан жалгын [...] хажууе нугаран орёоһон хар[...]гаар саашалха бүри үндэр боло[ж]о, Холтоһон хадын малагар орой [...]тэлнэ.

[Ү]глөөнэй үүр хираанааршье, үдэ[ш]эй тэндэшье, үдэшын һэбшээндэ[ш]ье энэ үндэрһөө тойрон хаража [ба]йхада ямар гоёб! Совет засагай [...] амгалан ажалай эзэн болоһон [...]ргалта арадай жабхаланта хү[дэ]лмэриин дүлэн эндэ, дүлии бай[һа]н Холтоһон хадын орой дээрэшье, [...]ор багтаншье, боори ташалан[...]ршье сэробхилно. Эгээл, хадын [...]ор гэжэ хэлэһэнһээ эхилжэ зураг[...]ар.

Үдэрэй 4 час дүтэлжэ байгаа һэн. [Тэ]рэ үедэ Холтоһоной руднигай нэгэ[д]эхи участогай нүхэр Гурьян Нико[ла]евич Григорьевой даадаг комп[ле]ксно-сэбэрлэлгын бригада ха[лаа]найнгаа хүдэлмэридэ гаража [я]ба. Гартаа карбид дэнгүүдые ба[ри]һан, каска малгайтай хэдэн хү[н]үүд 1510 метр үндэр хадада бариг[да]һан дабхар сагаан гэрһээ гаража, [эг]ээрилдэн, огсом шангаар алхал[аа]р «К» шахта руу оробо.

— Адам Алексеевич! Хэдые нүхэ[рэ]ээ һэмши? Мүнөө халаандаа хэды [то]нно үгэхэмнайб?— гэжэ бригадир Григорьев дүшэ шахажа ябаһан наһатай, хүдэр янзын хүндэ хандана.

— Даабаряа 150 процент хүргөө байхаб. Хамта 11 нүхэ үрэмдөө һэм. Холисооршье бага руда байха ёһотой. 1545-дахи дабхарай 257-дохи һудал ехэ баян гэжэ һананам. Тэндэ яларжа байна,—гээд тэрэ хүниинь харюусана.

Хүдэлмэриин газарта ошоходо нүхэнэй амһарай нуража унахагүйн тулада баганануудаар тулажархиһан байна. Харахада тэдэнь һаяхан хэгдэһэн хэбэртэй.

—Энэшни манай бригадын гэшүүн Климец Юрий Михайловичын хэһэн бүхэлэлгэ гээшэ. Тиигэнгүй руда абажа болохогүй юм. Юуб гэбэл, гэнтын аюул боложо магад. Рудагай хэдышье үнэтэй сэнтэй байбал, манай хүнэй ами наһан юугээршье сэгнэшэгүй ха юм даа,— гэжэ газар үрэмдэгшэ коммунист Волков Петр Андреевич хэлэнэ.

Энэ бригада рудник дээрэ анха түрүүн комплексно бригадануудай эмхидхэгдэхэдэ, дүрбэн жэлэй саада тээ бии болгогдоо юм. Тэрэ сагһаа хойшо нэгэ бригадада нүхэд Волков П. А., Кондриков А. А., Антонов А. Н., Климец Ю. М. гэгшэд таһалгаряагүй хүдэлнэ. Тэдэнэр өөһэдөө олон мэргэжэл шудаланхай. Үрэмдэхэ, тэһэлхэ, руда ашаалха, газаашань гаргаха, шахта бүхэлхэ хүдэлмэри булта хэжэ шададаг. Энээнэй ашаар тэдэнэр рудник, участок соогоо түрүүлнэ.

Манай участок һара бүри даалгабаряа үлүүлэн дүүргэдэг заншалтай. 7 һарынгаа түсэбые руда абалгаар 107 процент, газар малталгаар 117 процент дүүргээ һэмди. Энэ үедэ ажалай бүтээсэ дээшэлһэн, хэрэглэмжын ехэ материал алмагдаһан байна. Тиигэжэ рудкомой партийна, профсоюзна организациин, администрациин дамжуулгын Улаан туг абаад, алдангүй барижа байнабди гэжэ участогай начальник нүхэр Виктор Григорьевич Пужалов, партгруппорг Гаврил Прохорович Леонов гэгшэд хөөрэнэ.

Участогай хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар ябуулагдана. Тус руднигайхид шэнэ жэл болотор 6 часай (газар доро хүдэлдэг хүнүүд), 7 часай (бусад хүдэлмэришэдтэ) хүдэлмэриин үдэр тогтоохо гээд ехэ бэлэдхэл хэжэ байна. Мүн энэ нэгэдэхи участогайхид хүдэлмэриингөө үдэрэй богони болоходошье, мүнөө үгэдэг металлаа үшөө үлүүлжэ, һайн шанартайгаар үгэдэг байха гэһэн зорилготой хүдэлжэ байна.

Тус участок бүхы руднигай үгэдэг рудагай 50 процентые үгэдэг, эгээ томо, түрүү участогынь юм. Энэ участогай Поповой, Григорьевой бригаданууд хододоо мүрысэжэ ябадаг, дамжуулгын улаан вымпел абахын түлөө тэмсэдэг байна. 7 һарын дүн харахада, нүхэр Григорьевой бригада түсэбөө 162 процент, тэрэ тоодо июль соо 179 процент дүүргэжэ вымпел абаад, мүнөө алданагүй. Мүн энэ бригада эгээ харюусалгатай участогуудта хүдэлхэдөө хэдэн шэнэ аргануудые хэрэглэдэг болонхой.

Эдэ бүгэдые хөөрэлдэһөөр байтарнай газар доһолон хүнхинөөд, нюдэ һаргаама гэрэлтэй электровоз хойноо 24 вагонеткэнүүдые шэрэнхэй хүрэжэ ерэбэ. Нүхэр Григорьевой бригадынхид вагонеткэнүүдые рудагаар дары дүүргэжэ, һарынгаа түсэбые үлүүлһэн түрүүшын 60 гаран тонно руда энэ халаандаа үгэбэ.

— Һарын дүүрэтэр түсэбөө 150 процентһээ доошо бэшэ дүүргэхэ гэһэн уялгаяа яашье хүсэлдүүлхэбди,—гэжэ хэлэһээр байтараа, бригадын гэшүүн нүхэр Волков машинаяа хүдэлгэжэ, түрүүшын нүхэ үрэмдэбэ...

Игэжэ республикымнай промышленна томохон предприятинуудай нэгэн—Зэдын комбинадай Холтоһон руднигай нэгэдэхи участок ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэнэй, бүхы хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхэһэнэй ашаар түсэбөө 150 гаран процент дүүргэжэ, шахтёрнуудай заншалта һайндэрые угтаа һэн.

Д. Аюшеев.

Городок город.

ШЭНЭ ҮҮЛТЭРЭЙ ТУУЛАЙ ҮСХЭБЭРИЛХЭНЬ

Туулай үсхэбэрилөө һаа колхоздо, мүн бусадшье ажахынуудта олзо ехээр үгэдэг байһаниинь мэдээжэ. Буркоопсоюзай бэлэдхэлэй управлени ондатра үсхэбэрилдэг ажахынуудта, колхозуудташье туулай үсхэбэрилдэг болохо гэжэ шиидээ.

Туулай үсхэбэрилгын түрүү дүй дүршэлтэй танилсахын тула хэдэн хүнүүд Татарска АССР эльгээгдэһэн байна. Юуб гэхэдэ, Татарида туулайн ажахы һайнаар эмхидхэгдэһэн, үлэмжэ һайн үүлтэрэй туулайнууд үсхэбэрилэгдэдэг байна. Үнгэрэгшэ август һарын һүүл багаар венскэ, сагаан великан үүлтэрэй 800 туулай бэлэдхэлэй базада асарагдаа. Эдэ үүлтэрэй туулайнууд мяханайнгаа, мүн арһанайнгаашье талаар юрын туулайһаа һайн шанартай байдаг. Жэшээнь, арба һаратай болоһон тиимэ үүлтэрэй туулай 8—11 килограмм мяха үгэдэг байна.

Татариһаа асарагдаһан туулайнууд ондатра үсхэбэрилдэг ажахынуудта хубаарилан эльгээгдэжэ эхилээ. Прибайкальска аймагта шэнээр эмхидхэгдэһэн олзоборилгын ажахыда 120 толгой, Баунтын, Баргажанай, Түнхэнэй, бусад аймагуудай ондатра үсхэбэрилдэг ажахынуудта, колхозуудта тус бүридэнь 50—60 толгой туулай эльгээгдэбэ.

Д. Колмаков.

Баргажанай харгын барилга дээрэ

Курумканай, Баргажанай, Прибайкальска аймагуудые Улан-Удэ городтой hаадгүй харилсуулхын тулада Верхне-Березовкоор сэхэ хойшолhон шоссейнэ харгын барилга байгша оной май hараhаа эхилэнхэй. Тэрэ харгын бүтээгдээд байхада дурсагдаhан аймагууд Улан-Удэ Турунтаево хоёрой хоорондо hаадгүй харилсаа хангаха юм.

Мүнөө тэрэ харгын барилга дээрэ харгы хэдэг машинна хоёр станци хүдэлмэрилнэ. Турунтаево тээhээ харгы барижа байhан станцинь илангаяа hайнаар хүдэлмэрилнэ. Гэбэшье, харгы барилгын хүдэлмэри бүхы дээрээ удаанаар ябуулагдана. Тэндэ хэрэглэгдэхэ техникэ дүүрэн хүсөөрөө ашаглагданагүй.

Автомобильна транспортын болон шоссейнэ харгын Управлени энэ зам харгын барилгые 1962 ондо дүүргэжэ, ашаглалгада оруулхаар хараалhан байгаа. Хэрбээ Курумканай, Баргажанай, Прибайкальска аймагуудай ажалшадые хабаадуулан, тус барилгые бүгэдэарадай барилга болгоо hаа, энэ харгын барилга хараалагдаhан болзорhоо нилээд урид дүүргэгдэхэ байгаа hэн ха гэжэ hанагдана. **Зураг дээрэ:** Улан-Удэ—Турунтаевай хоорондо хэгдэжэ байhан харгын барилга.

Л. Хайдуровай
фототекст.

Спорт

Республикымнай шатаршад илаба

Шатараар РСФСР-эй түрүү hуури ээлхын түлөө табадахи мүрысөөндэ хабаадалсажа байhан манай шатаршадай суглуулагдамал команда Чебоксары город ошожо, Чувашска АССР-эй суглуулагдамал командатай наадаба.

Республикынгаа нэрэ хүндые хамгаалжа байhан Бурядай эрхим шатаршад Чувашын шатаршадые тэнсүүгүйгөөр—10,5:5,5 очкотойгоор илаба. Тиигэжэ манай шатаршад РСФСР-эй түрүү hуури ээлхын түлөө хахад финалда наадаха эрхэ олобо. Тэрэнь байгша оной октябрь hарада Свердловск городто болохо байна.

Республикымнай шатаршад шатараар 1958 ондо РСФСР-эй түрүү hуури ээлэлгын финальна мүрысөөндэ хабаадалсаха эрхын түлөө тэмсэхэ болоно.

Н. Николаев.

Локомотивайхид дахин шүүгдэбэ

Бурядай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ футболоор Советскэ Союзай түрүү hуури ээлхын түлөө ээлжээтэ мүрысөөн үнгэрэгшэ амаралтын үдэр болобо. Тэндэ СССР-эй зургаадахи зонын «Б» класста наадажа байhан Читын сэрэгэй округой спортын клубай болон Улан-Удын ПВЗ-гэй «Локомотив» бүлгэмэй командануud уулзаа.

Эдэ хоёр команда түрүүшын эрьесэдэ наадахадаа армиинь футболистнар манайхидые 2:1 тоотойгоор илаhан байгаа. Хоёрдохи эрьесын наадалга тэдэнэрэй амжалтые шиидхэхэ байhан дээрэhээнь, хэниинь илагшааб гэлдэн, хүнүүд тэсэжэ ядан hууба.

СССР-эй түрүү hуури ээлхын түлөө зургаадахи зонодо наадагдаhан нэгэдэхи, хоёрдохи эрьесын hүүлээр Чита городой футболистнар 18 дахин наадаад, 14 очкотой болоо. Тэдэнэр табые шүүгээ, дүрбэн командатай тэнсээ, юhэндэнь илагдаа. Тиихэдэ улан-удынхид 19 дахин наадаад, 12 очко суглуулаа. Гурбан командые илажа, зургаатай тэнсээ.

Улан-Удынхид нимэ «шүүбэри, алдууритайгаар» турнирай таблица дээрэ эгээн hүүл барижа ябана.

Ээлжээтэ уулзалгын эхилхые соносхоhон судьягай шэбшүүр эшхэржэ, айлшад талмай дээрэ бүмбэгэ гаргаба. Нааданай түрүүшын минутада талмайн эзэдэй воротада добтолго болобо. Уданшьегүй улан-удынхид нүгөөдүүлэйнгээ тала руу добтолжо ороо. Тиигэжэ байтар армиин футболистнар улан-удынхидай ворота тээшэ бүмбэгэеэ намнан абаашажа, мэгдүүтэй байдал гаргаба. Уданшьегүй нааданай эхинhээ хойшо 12 минута болоод байхада талмайн эзэдэй ворота руу бүмбэгэ алдагдашоо. Нааданай түрүүшын хахад 1:0 тоотойгоор дүүрэбэ.

Нааданай түрүүшын хахадта хооhон гараhан улан-удынхид эдэбхитэй добтолго хэжэ ороод, айлшадай талмай дээрэ ходо гарабашье, нүгөөдүүлэйнгээ ворота руу бүмбэгэ оруулха хабагүйдэшоо. Армиинхид хэгдэhэн добтолго гэдэргэ сохижо, удааншье болонгүй хоёрдохи бүмбэгэ манай футболистнарай ворота руу оруулhан байна.

2:0 гэhэн тоо нааданай дүүрэтэр тэрэ зангаараа үлөө. Тиигэжэ армиинхид манай городой футболистнарые илаба.

Н. Иванов.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Хитадай далайн-сэрэгэй флодой корабльнууд чанкайшистнарай хоёр кораблие гэмтээгээ

ПЕКИН, сентябриин 2. (ТАСС). Хитадай Арадай-сүлөөрэлгын армиин далайн-сэрэгэй флодой корабльнууд сентябриин 1-дэ далай дээрэ чанкайшистнарай 5 кораблиин ябажа байхые обёорбо. Чанкайшистнарай эдэ корабльнууд сэрэг, буу зэбсэг Магунhаа Цзиньмыньдао арал абаашажа ябаhан байгаа. Хитадай Арадай-сүлөөрэлгын армиин далайн-сэрэгэй флодой багахан корабльнууд далай дээрэ шанга hалхитай байбашье hаань, чанкайшистнарай корабльнуудта ойртожо, тэдээниие мэргэнээр буудаба. Тиигэжэ чанкайшистнарай нэгэ кораблинь ехээр гэмтээгдээ, нүгөөдэ—харуулай кораблинь гэмтээгдээд, далай руу тэрьедэжэ ошоо.

Загаhа барилгые хорихо тухай Исландиин правительствын тогтоол хүсэндөө оробо

РЕЙКЬЯВИК, сентябриин 2. (ТАСС). Исландиин загаhа баридаг газарые дүрбэн мильhээ 12 миль хүрэтэр үргэдхэхэ тухай Исландиин правительствын тогтоол сентябриин 1-hээ хүсэндөө ороо.

Энээнтэй дашарамдуулан Исландиин Худалдаа наймаанай, загаhа барилгын министерство мэдүүлгэ толилоо. Тэрээн соонь нигэжэ хэлэгдэнэ: «Загаhа бариха газарые үргэдхэхэ тухай манай тогтоолые Англиhаа бэшэ бүхы оронууд мэдэрбэ. Англиинхид бусад ороной загаhа барихые хоригдоhон манай газарта сэрэгэй корабльнуудай харууhан доро загаhа бариха гэhэн hэдэлгэ хэжэ байна. Теэд энэ hэдэлгэнь буруу hүрэхэ гэжэ уридшалан хэлэхэдэ болоно...» Исландиин эрьеhээ нааша 12 милиин газарта загаhа бариhан Англиин бүхы траулернууд баригдажа, яла түлэхэ болохо гэжэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Англиин кораблЬнууд Исландиин уhан соогуур тамарна

ЛОНДОН, сентябриин 2. (ТАСС). Англиин траулернууд сэрэгэй корабльнуудай харууhан доро сентябриин 2-то Исландида мэдэлтэй уhан сооhоо загаhа баряа гэжэ баруун гүрэнүүдэй телеграфна агентствонууд мэдээсэнэ.

Бусад оронуудай загаhа барихые хоригдоhон Исландиин уhанда ябатараа, сентябриин 2-ой үглөөгүүр Англиин «Норзерн Фарм» гэжэ траулер баригдаа. Энэ траулерай бортдо Исландиин 10 морягууд ошоо. Траулерые дэмжэхын тулада Англиин «Истборн» гэжэ фрегат ошоо гээд Рейтер агентство мэдээсэнэ.

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 2. (ТАСС). Англиин «Истборн» гэжэ сэрэгэй фрегат Англиин «Норзерн Фарм» гэжэ траулерые барихаяа траулер дээрэ гараhан Исландиин морягуудые хиналтада абаа гэжэ Ассошиэйтед Пресс агентство дамжуулна. Исландиин морягууд мүнөө «Истборн» фрегат дээрэ абаашагданхай.

Англиинхидай энэ ябуулгыень буруушааhан ното Исланди Англиин правительствода хуулита ёhоор эльгээгээ.

Атомна энергиие амгалан ажалда хэрэглэхэ тух[...] уласхоорондын хоёрдохи конференци

ЖЕНЕВА, сентябриин 1. (ТАСС). Атомна энергиие амгалан ажал хүдэлмэридэ хэрэглэхэ тухай уласхоорондын хоёрдохи конференци Женевэдэ сентябриин 1-дэ нээгдээ. Конференциин нэрэдэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой эльгээhэн амаршалга конференциин эхиндэ уншагдаба. Мүн Канада, Франци, Инди, Великобритани болон США-гай правительствын толгойлогшонорой амаршалганууд уншагдаhан байна.

Түрүүшын пленарна заседани дээрэ Канадын делегациие толгойлогшо Льюис, Франциин эрдэмтэ Аллер гэгшэд үгэ хэлээ. Советскэ делегациие толгойлогшо, Атомна энергиие хэрэглэхэ талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи главна управлениин начальник, СССР-эй Наукануудай Академиин гэшүүн-корреспондент В. С. Емельянов СССР-тэ саашадаа атомна энергетикын ямараар хүгжөөгдэхэ тухай элидхэл хээ. Советскэ Союзда айхабтар томо хэмжээнэй, элдэб термоядерна түхеэрэлгэнүүд баригданхай гэжэ тэрэ мэдээсэнэ. Тэдэнэй нэгэниинь Англиин «Зета» гэжэ түхеэрэлгэтэй адли. Женевэдэ нээгдэhэн выставкэдэ 5 янзын советскэ термоядерна түхеэрэлгэнүүд харуулагдана.

СССР-тэ баригдажа байhан гү, али баригдахаар хараалагдаhан атомна электростанцинуудай олонхидонь юрын уhа хэрэглэдэг реакторнууд табигданхай юм гэжэ В. С. Емельянов мэдүүлбэ. Жэшээнь, юрын уhа хэрэглэдэг реакторнууд 420 мянган киловатт хүсэтэй, мүнөө Воронежско областьдо баригдажа байгаа атомна электростанцида тодхогдонхой. Мүн иимэ түхэлэй атомна электростанци Ленинградска областьдо баригдаха.

Саашадаа ууралые турбина руу сэхэ оруулдаг реакторнуудые бидэ баридаг болохобди гэжэ В. С. Емельянов хэлээ. Тиихэдэмнай уурал дамжуулдаг хамhабариин элдэб түхеэрэлгэ хэрэггүй болохо юм. Мүнөө Уралда баригдажа байhан, 400 мянган киловатт хүсэтэй электростанци эгээл иимээр хүдэлхэ.

Өөрынгөө хэрэглэhэн түлишые дахин бии болгодог атомна электростанци Советскэ Союзда баригданхай. Юрын атомна электростанцинуудта хэрэггүй болодог ядерна түүхэй эд эндэ дахин буйлуулагдажа, шэнэ энерги абалгада хэрэглэгдэнэ.

Түргэн нейтронууд дээрэ хүдэлдэг, 5 мянган киловатт хүсэтэй реакторай туршагдажа эхилhээр hараhаа үлүү болобо. Энэ реактор промышленностиин эрилтэтэй гол түлэб тааралдана.

Мүнөө түргэн нейтронууд дээрэ хүдэлдэг реакторнуудые 2 промышленна электростанцида табихаар хараалагданхай.

2 мянган киловатт хүсэтэй нүүдэл атомна электростанци баригдажа дүүргүүтэй байна гэжэ В. С. Емельянов мэдээсэнэ. Иимэ атомна электростанцинууд электроэнергиин абтадаг юрын түлишэгүй промышленна барилганuудта хэрэглэгдэхэ юм.

Нүүдэл станциин реакторынь нэгэ метр шахуу үргэнтэй, 2 метр үндэртэй торхо соо hуулгагданхай. Байгша оной эсэс багаар нүүдэл станци түрүүшын атомна электростанциин газар дээрэ хабсаргагдаад, туршагдажа эхилхэнь.

Российска Федерациин Ульяновска областьдо, Волга дээрэ атомна энергетикээр элдэб туршалга хэхэ ехэ центр байгуулагдажа байна гэжэ В. С. Емельянов хэлээ. Эндэ элдэб түхэлэй реакторнууд байгуулагдажа, промышленна ашаглалгын эрхэ байдалда туршагдаха юм.

СССР-эй делегациие толгойлогшын элидхэлэй hүүлээр конференцидэ хабаадагшадта 4 томhоо бүридэhэн ном хубаагдаба. Тэрээн соонь термоядерна реакциие хинажа хүтэлбэрилхэ тушаа асуудалаар хэгдэhэн зуун шэнжэлэлгэ толилогдонхой. Иимэ хүдэлмэри энээнэй урда тээ хэзээшье хэблэгдээгүй байгаа.

Атомна энергетикые Великобританиин саашадань яажа хүгжөөхэ тухай элидхэл Англиин эрдэмтэ Стрэт хээ. Электроэнерги абадаг юрын түлишын Великобританида дан ехэ бэшэ дээрэhээ, электроэнерги саашадаа эрхэ бэшэ дуталдадаг болохо юм гэжэ тэрэ мэдүүлбэ. Тиимэhээ атомна энергиие промышленностьда хэрэглэхэ тухай удаан сагай түсэб зохёохо шухала гэжэ Стрэт хэлээ.

Экономическа талаар ашаг олзотой электроэнергиин абтаhантай, мүн атомна электростанцинуудые аюулгүй болгоhонтой дашарамдуулан, мүнөө үедэ США-да атомна энергетикые хүгжөөхэ юрэнхы асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэжэ байна гэжэ Америкын эрдэмтэ Кеннет элидхэл соогоо хэлээ.

Атомна энергиие бүри мүнөө Индиин ехэнхи хубида хэрэглэжэ болохо юм гээд Индиин эрдэмтэд Баба Прасад хоёр элидхэл соогоо мэдүүлбэ.

Түрүүшын заседани юрэнхы үгэ хэлэлгээр дүүрээ. Тэрээндэ Польша, ФРГ, Румыни, Япон, Швеци болон бусад хэдэн ороной түлөөлэгшэд хабаадалсаа. Тэдэнэр мүн лэ атомна энергетикые саашадань хүгжөөхэ тухай асуудалда тогтоhон байна.

ЖЕНЕВА, сентябриин 2. **(ТАСС-эй тусхай корр. М. Паньшин).** Атомна энергиие амгалан ажалда хэрэглэхэ тухай уласхоорондын хоёрдохи конференцидэ сентябриин 2-то хоёр пленарна заседани болоо.

«Атомна электростанцинуудай хүдэлмэриин дүй дүршэл» гэhэн элидхэлнүүд үглөөнэй заседани дээрэ шагнагдаа. Англи, Франци, США болон СССР-эй эрдэмтэд элидхэл хээ.

Англиин эрдэмтэ Т. Мэршэм Колдер-Холлдохи атомна түхеэрэлгын хүдэлмэри тухай хөөрөө. Энэ [...] рэлгэhөө сэрэгэй зорилготой [...] ни, мүн электроэнергиин абтадаг [...] дер-Холлдохи түхеэрэлгэ hайн[...] хүдэлмэрилнэ, тиимэhээ саа[...] Англида нимэл түхэлэй түхе[...] нүүд байгуулагдаха ёhотой [...] элидхэлшэ хэлээ.

Англиин Колдер-Холлдохи р[...] торта адли Франциин реакто[...] гээшын хүдэлмэри тухай Фран[...] эрдэмтэ М. Рувиль хөөрөө.

Америкын эрдэмтэд Л. Р[...] К. Гудмен, У. Зинн гэгшэд [...] хэлнүүд соо хэдэн реакторну[...] хүдэлмэри тухай мэдээсэгдэ[...]

Мүн Америкын эрдэмтэ [...] Симпсон 1957 оной декабрь[...] дэлмэрилжэ эхилhэн «Шип[...] портдохи атомна электростан[...] хай» элидхэл хээ. Энэ стан[...] реакторнуудые туршагдахын [...] табигдаhан гэжэ тоолог[...]

Атомна энергиин хүсөөр [...] оной июнини 27-до хүдэлжэ [...] hэн, Советскэ Союзда баригд[...] эгээл түрүүшын промыш[...] электростанциин хүдэлмэри т[...] элидхэлнүүдые советскэ эрд[...] үглөөнэй заседаниин hүүл [...] хээ. Энэ электростанци зохё[...] дой нэгэн, физико-математи[...] наукануудай д-р, профессор А[...] Красин элидхэл хээ. Энэ элек[...] станцида тодхогдоhон реактор[...] наар хүдэлмэрилнэ, тэрэнэй [...] хада бэлэн, мүн станциин хүд[...] рилэгшэдэ, бусад зондо ашг[...] гэжэ түрүүшын атомна эле[...] станциин дүрбэн жэлэй хүд[...] риин дүршэл харуулха гээд [...] Красин элидхэлэйгээ түгэс[...] хэлээ.

Үдэрэй заседанида Индиин [...] дэмтэ Х. Баба түрүүлэгшээр [...] Ядерна синтез хинажа бэелү[...] тушаа асуудал энэ заседани [...] хэлсэгдэв. Швеци, Англи, СС[...] США-гай эрдэмтэд энэ темээр [...] элидхэлнүүдые хээ. Акаде[...] Л. А. Арцимовичын бэшэhэн [...] скэ эрдэмтэдэй элидхэлые ко[...] ренци дээрэ советскэ эрдэмт[...] рохотов уншаа. «Хүтэлбэрилэгд[...] термоядерна реакцинууд [...] СССР-тэ хэгдэhэн шэнжэлэл[...] гэжэ элидхэл нэрлэгдээ.

Хинажа бэелүүлэгдэдэг тер[...] дерна реакцинууд тушаа шэн[...] гые бүхы дэлхэйн эрдэмтэд хам[...] жа хэг гэhэн дурадхал акаде[...] Л. А. Арцимович оруулаа.

Термоядерна синтез тушаа [...] далые шиидхэхын тулада олон [...] тэ эрдэмтэд ухаа нэгэдүүлхэ[...] мүнгэ зөөри гаргаха, орёо [...] техникэ хэрэглэхэ шухала [...] элидхэл соо хэлэгдээ.

Термоядерна синтез тушаа [...] дэhэн шэнжэлэлгэ эгээл [...] эгээл найдамтай гэжэ [...] хэлэхын аргагүй гээд академ[...] солон тэмдэглэнэ. Ганса [...] хүнэй хэжэ шэнжэлэлгэ [...] гоё дүүргэхэ хэрэгтэйгэй [...] hа болохогүй байна гэжэ Л. А[...] цимович мэдүүлбэ.

США-гэй далайн ябаган сэрэг ТайванЬ ерээ

ПЕКИН, сентябриин 2. (ТАСС). Һаяхан Америкын олон сэрэгшэд Тайвань асарагдаа гэжэ Синьхуа агентство дамжуулна. Энэ сэрэг Америкын, чанкайшистнарай болохоёо байгаа сэрэгэй hургуулида хабаадалсахань. Августын 31-дэ Америкын далайн ябаган сэрэгэй 3800 солдат Тайваниин урда хубида буулгагдаба гэжэ Тайвань дээрэ байдаг Америкын сэрэгэй командованиин мэдүүлээ. Тэдэнэй 1800-ниинь Ивакуни арал дээрэхи (Япон) Америкын сэрэгэй базаhаа Тайвань асарагдаа. Үлэгшэ 2 мянганиинь Окинава аралhаа асарагдаа. Сентябриин 6 болотор Тайвань руу үдэр бүхэндэ Америкын сэрэг асарагдажал байха гэжэ Америкын сэрэгэй командованиин түлөөлэгшэ мэдүүлнэ.

Һүүлэй үедэ Магунчжэнь болон Пэнхуледао аралай бусад газарнуудта Америкын далайн ябаган сэрэг ерээд лэ буужа байна.

Швеци. Стокгольм городой үйлсын юрын байдал. ТАСС-эй фотохроника.

Англида ракетнэ бу[...] зэбсэгэй базануудые байгуулхагүйн тул[...]

ЛОНДОН, сентябриин 2. (ТАСС). Шотландиин Урда Уист гэжэ [...] дээрэ залан шэглүүлэгдэдэг ракет[...] нүүдые табиха талмай түхеэ[...] гэhэн Англиин правительствын [...] сэбые арлай фермернүүд сен[...] рийн 1-дэ эридэ буруушаагаа.

Талмайн түхеэрэлгэдэ газ[...] инженернүүдые оруулхагүйн [...] да фермернүүд хадхуургай [...] түмэр татаад, харгы хүндэлдүүл[...] тракторнуудые зогсоогоо.

Тиимэhээ аралда ерэhэн [...] женернүүд талмай түхеэрэх[...] дажари эхилжэ шадабагүй [...] «Дейли Скетч» газетэ мэдээсэ[...]

Фермернүүд саашадаашье т[...] лэ үргэлжэлүүлхэбди гэжэ мэ[...] лээ.

Англиин булимтарагшад Хусейн хаание хамгаал[...] байна

КАИР, сентябриин 2. (ТАСС). Мүнөө Иорданида Англиин 6 [...] ган сэрэгшэд байна гэжэ «[...] Шааб» газетэ мэдээсэнэ. Гадна [...] лээд олон солдат, офицернууд [...] да тохойдо Англиин сэрэгэй [...] ашаа шэрэдэг кораблнууд бай[...]

Августын хоёрдохи хахадта [...] шэрэдэг 8 судна Иордани [...] Англиин сэрэгтэ hомо хэрэ[...] эдеэ хоол асараа.

БИДЭНЭЙ УГ ЗОРИЛГО НЭГЭ

Бидэнэр—Монголой Арадай Республикын Чойбалсан аймагай хүгжэмтэ-драмын театрын артистнар Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзда август—сентябриин турша соо айлшалжа, совет арадуудай зохёон байгуулхы габьята ажалай амжалтануудые хаража, маша ехээр hонирхобобди.

Бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ ажана амгалан, энхэ тайбан байдал тогтонижоруулха, манай монгол арадта ахадүүгэй үнэн сэхэ туhаламжа үзүүлхэ талаар Советскэ Союзай хэмжээлэшэгүй ехэ габьятай байhаниинь дахин дахин hанагдажа, талархал үүсхэнэ.

Монгол арад 1921 ондо Советскэ Союзай хүдэлмэришэд, таряашадай туhаламжаар гадаадын эзэрхэг түримхэй этэгээдүүдые, дотоодын мүлжэгшэ ангиие хойшолонгүй даран hүнөөжэ, удаань промышленность, хүдөө ажахы болон соёл культураяа хурдан түргэнөөр хүгжөөжэ, асари ехэ амжалтануудые туйлаа.

1958—1960 онуудта арадайнгаа ажахые, соёл культурые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб бүри амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада манай монгол арад хаба шадалаа, бэлиг шадабаряа гамнангүй хүдэлжэ байнхай. Хубисхалта Намайнгаа хараалhан эдэ зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ арадаймнай искусство нилээд ехэ үүргэ дүүргэхэ байhанаа мэдэнэ, ойлгоно.

Монголшуудай ахадүү болохо бурят арадай автономно гүрэнэй ниислэл хото—Улан-Удэдэхи паровозо-вагонно заводто, шэлэй заводто, мяха-консервын комбинадта, мүн Кабанскын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ, Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхозуудта, Галуута-Нуурай нүүрhэнэй уурхайда, ондоошье колхоз болон предприятинуудаар ябажа хараад байхадаа, Бурят ороной бурьялан хүгжэжэ байhанда ехээр баярлабабди.

1948 ондо тогтоhон манай залуухан театрын зүжэгшэд, бүжэгшэд бурят арадай соробхин бадаржа байhан соёлой хүгжэлтые хаража, түрүү ажал-ябуулагшадайнь дүй дүршэл, мэргэжэл шадабариие хабаха арга боломжодо хүртэhэндөө омогорхонобди. Бурядай дуу, хатарай ансамбль бидэндэ горьтойхон туhа хүргөө. Л. Линховоиной дуулаhан дуунууд сэдьхэлыемнай сэнгүүлхэhээ гадна, дуу дуулаха мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлхэ хэрэгтэ айхабтар ехэ ашатай туhатай байhаниинь лабтай. Ансамблиин хатаршад—республикын габьята артист Егоров артист Ефремов хоёр «Адуушанай хатарые» бэрхээр гүйсэдхэнэ. Оперо, баледэй театрта табигдаhан «Моргоон абгын ааша» гэжэ хүгжэмтэ драмые ехэтэ hонирхообди. Артист В. Бамбацыренов, РСФСР-эй габьята артист Н. Петрова, республикын габьята артистнар А. Арсаланов, Д. Дугаров болон бусадай тоглон наадахые харахада hонин байба.

Улан-Удэ хотын предприятинуудай уран hайханай бүлгэмүүдэй табиhан концерт, бэшэшье элдэб зүжэг, бүжэг бидэнэй зүрхые баhал баагүй ехээр доhолгоо.

Ахадүү арадуудай искусствын хүдэлмэрилэгшэд бидэнэр нэгэ уг зорилготой, үзэл бодолтой, хүсэл эрмэлзэлгэтэй байнабди. Хамаг хаба шадалаа, бэлиг шадабаряа бүхы дэлхэй дээрэ коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлэй үндэр мандалда зорюулая! Советскэ Союзай эрхим искусствыень дагажа ябаха хуби заяатай байhандаа улам урмашан, урагшаа дабшахабди.

Б. Доржготов, Чойбалсан аймагай театрын артист.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕ[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора—32.74, отв. секретаря—27.37, отделов: партийной жизни и экономики—47.59, пропаганды и местной информации—35.14, культуры и быта — 34.05, писем трудящихся и переводов—24.74, корректорская—32.67, бухгалтерия—37.32. Для междугородных переговоров—16.

Н00829. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 4649.